

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 13 mei 2019

Portefeuillehouder(s) : Wethouder De Weger

Portefeuille(s) : Sociaal Domein

Contactpersoon : B. Bodewes

Tel.nr. : 8640

E-mailadres : bodewes.b@woerden.nl

Onderwerp:

Aanbieding van “De Staat van Woerden 2019”

Kennisnemen van:

De Staat van Woerden 2019

Inleiding:

De Staat van Woerden bevat de meest recente, beschikbare gegevens met betrekking tot het Sociaal Domein in Woerden. In de opzet van de Staat van Woerden zijn de opbouw van de Programmabegroting en de Maatschappelijke Agenda 2019-2022 herkenbaar, het omvat de thema's:

- Gezondheid en bewegen
- Groei, ontwikkeling en leren
- Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning
- Werk en inkomen
- Wonen met zorg

De Staat van Woerden wordt ingeleid met algemene cijfers over demografie. Demografische gegevens zijn van belang zijn om andere cijfers te kunnen duiden. Ook dient voor beleidsontwikkeling rekening te worden gehouden met demografische prognosecijfers.

Kernboodschap:

De Staat van Woerden is bedoeld als samenvattend, informatief document. Het geeft inzicht in de resultaten per thema. Het geeft geen waardeoordeel over de gepubliceerde cijfers.

Financiën:

n.v.t.

Vervolg:

Presentatie van de Staat van Woerden aan de raad op 23 mei 2019.

Bijlagen:

De Staat van Woerden 2019, corsanummer 19i.01542 zaaknummer 19B.00502

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

RAPPORTAGE

De staat van Woerden

Versie 1.0

2019

Leeswijzer.....	1
1 Demografie.....	2
1.2 Huishoudens	8
1.3 Migratie-achtergrond	9
1.4 Sociaal-economische status.....	11
2 Gezondheid en bewegen.....	13
2.1 Sterfte, ziekte en gezondheid	13
2.2 Gewicht, voeding en beweeggedrag	18
2.3 Genotmiddelen.....	22
3 Groei, ontwikkelen en leren	25
3.1 Preventie.....	25
3.2 Voor- en Vroegschoolse educatie.....	31
3.3 Jeugdhulp	32
3.4 Jeugdbescherming en jeugdcriminaliteit.....	37
4 Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning	38
4.1 Maatschappelijke betrokkenheid	38
4.2 Maatschappelijke ondersteuning	41
5 Werk en inkomen	43
5.1 Werk	43
5.2 Inkomen	43
5.3 Armoede en schuldhulpverlening	47
6 Wonen met zorg.....	50
6.1 Woonvoorzieningen voor ouderen	51
6.2 Woonvoorzieningen voor (Licht)verstandelijk gehandicapten.....	52
6.3 Woonvoorzieningen geestelijke gezondheidzorg	53
6.4 Maatschappelijke opvang tussenvoorzieningen	53
6.5 Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	54

Leeswijzer

De Staat van Woerden bevat de meest recent beschikbare gegevens met betrekking tot het Sociaal Domein in Woerden. De onderwerpen en cijfers zijn gekozen op basis van de benoemde resultaten in de Programmabegroting: Programma 3. De Staat van Woerden is ook opgebouwd volgens de Programmabegroting en bestaat uit dezelfde thema's:

- Gezondheid en bewegen
- Groei, ontwikkeling en leren
- Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning
- Werk en inkomen
- Wonen met zorg

De Staat van Woerden wordt ingeleid met algemene cijfers over demografie. Demografische cijfers zijn van belang zijn om andere cijfers te kunnen duiden. Ook dient voor beleidsontwikkeling rekening te worden gehouden met demografische prognosecijfers.

Beschikbaarheid van cijfers

De in dit document gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit diverse bronnen, en kunnen gebaseerd zijn op metingen die door het jaar plaatsvinden of op enquêtes. Met name de enquêtes vinden niet elk jaar plaats: het GGD Gezondheidsonderzoek wordt eens in de vier jaar gehouden. Hier zijn de getoond cijfers en de bijbehorende teksten dus gelijk aan De Staat van Woerden 2018. Voor alle duidelijkheid zijn tabellen en figuren/grafieken met **actuele cijfers (tot en met 2018) voorzien van een groene opmaak**, in tegenstelling tot de tabellen/figuren met de **oudere cijfers, die gekenmerkt zijn met een blauwe kleur**.

Cijfers over meerdere jaren: ontwikkeling en evaluatie beleid

Wanneer cijfers over meerdere jaren zijn opgenomen, kan er soms een trend of richting in de cijfers gezien worden. Dit kan geconstateerd worden door het rechtstreeks aflezen van de lijnen in de grafieken. Beleidsinterventies streven natuurlijk naar positieve ontwikkelingen van de cijfers (groter, kleiner, meer, minder, en/of handhaven op ten minste het huidige niveau). Louter de hierin gepresenteerde cijfers zijn echter niet afdoende om het resultaat van beleidsinterventies te evalueren. Cijfers kunnen wel richting geven en de ontwikkelingen op termijn zichtbaar maken, maar er kunnen altijd andere factoren impact hebben gehad op de cijfers. Een toe- of afname van een bepaald cijfer is hiermee niet 100% toe te schrijven aan beleid.

Vergelijken met andere gemeenten

In de Staat van Woerden worden waar mogelijk naast de cijfers in het meest recent beschikbare jaar over de gemeente Woerden ook cijfers weergegeven over de regio Utrecht-West, of wanneer niet beschikbaar, over de provincie Utrecht. Hiermee kunnen cijfers over de gemeente Woerden in perspectief geplaatst, of vergeleken worden met het gemiddelde in de regio of provincie. Cijfers tussen verschillende gemeenten zijn echter niet één op één vergelijkbaar. Iedere gemeente kent andere omgevingsfactoren en een andere sociaal maatschappelijke samenstelling welke invloed hebben op de cijfers.

Cijfers onderling vergelijken

Soms kunnen bepaalde cijfers met elkaar in verband worden gebracht. Een voorbeeld: wanneer te zien is dat het percentage mensen met overgewicht in de afgelopen jaren is toegenomen en we zien ook dat het percentage mensen dat in de afgelopen jaren gebruik heeft gemaakt van een diëtiste is gestegen, is het logisch om te denken dat deze twee cijfers wat met elkaar te maken hebben. Een gedachte kan zijn: hoe groter het percentage inwoners met overgewicht, hoe hoger het percentage inwoners dat gebruik maakt van een diëtist. Echter, ook bijvoorbeeld een plaatselijke promotie/reclame van het gebruik van diëtiste kan hier impact op hebben gehad. Er kunnen dus niet altijd zonder verdergaand onderzoek conclusies worden getrokken uit het onderling vergelijken van cijfers.

1 Demografie

In dit hoofdstuk wordt de demografie van de gemeente Woerden beschreven. Er wordt allereerst gekeken naar de opbouw van de bevolking in Woerden. De onderwerpen die hierin worden behandeld zijn onder andere het aantal en de verdeling van bewoners per wijk, de leeftijdsgroepen op wijkniveau en de bevolkingsprognose tot en met 2040. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk ingegaan op huishoudens, migratieachtergrond en de sociaal-economische status van de inwoners.

De gemeente Woerden bestaat uit 8 wijken, zie figuur 1-1. De wijken zijn onderverdeeld in buurten. In dit stuk wordt alleen van de wijkindeling uitgegaan.

Figuur 1-1: Gemeente Woerden, basiskaart 2019

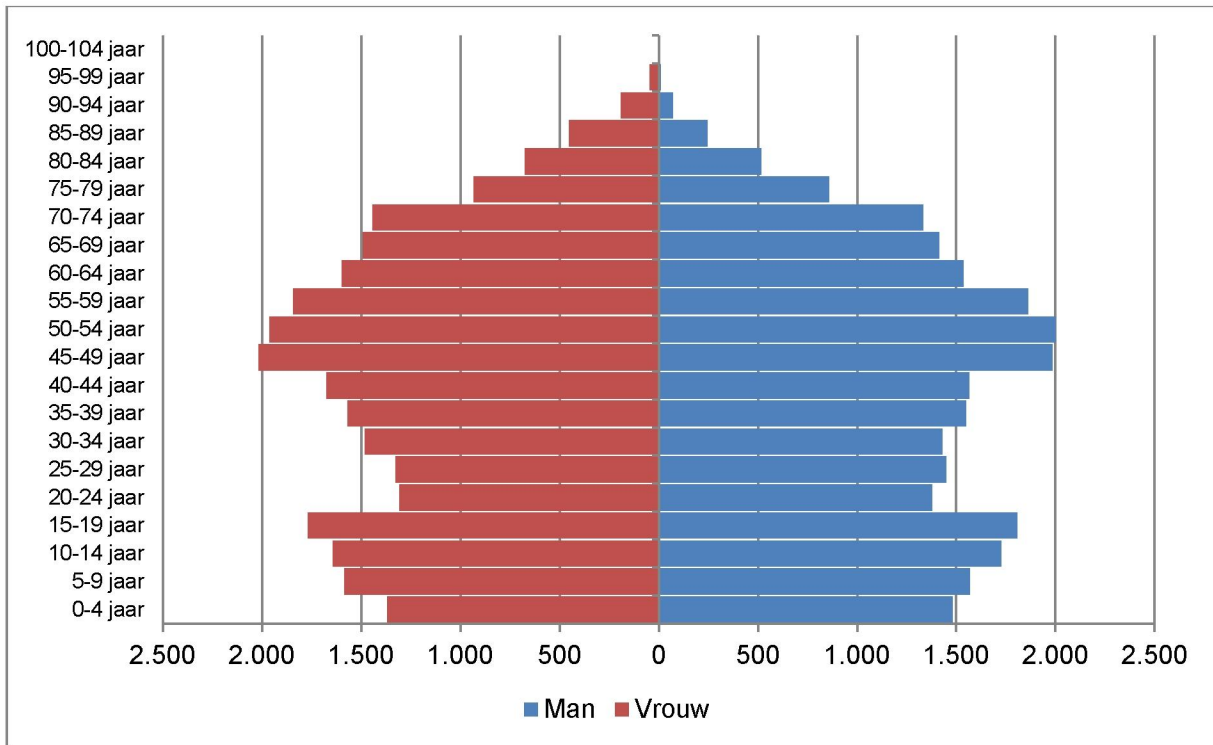
1.1.1 Omvang en opbouw van de bevolking van Woerden

Op 1 januari 2019 telde de gemeente 52.027 inwoners. Het aantal vrouwelijke inwoners is met 25.719 (49,43%) licht lager dan het aantal mannelijke; 26.308 (50,57%). Ten opzichte van 2018 is de bevolking toegenomen met 0,22%.

Woerden-Midden is de wijk waar de meeste mensen in onze gemeente wonen. Het is ook de enige wijk waar het aantal vrouwen duidelijk hoger ligt dan het aantal mannen.

1.1.2 Bevolkingspiramide

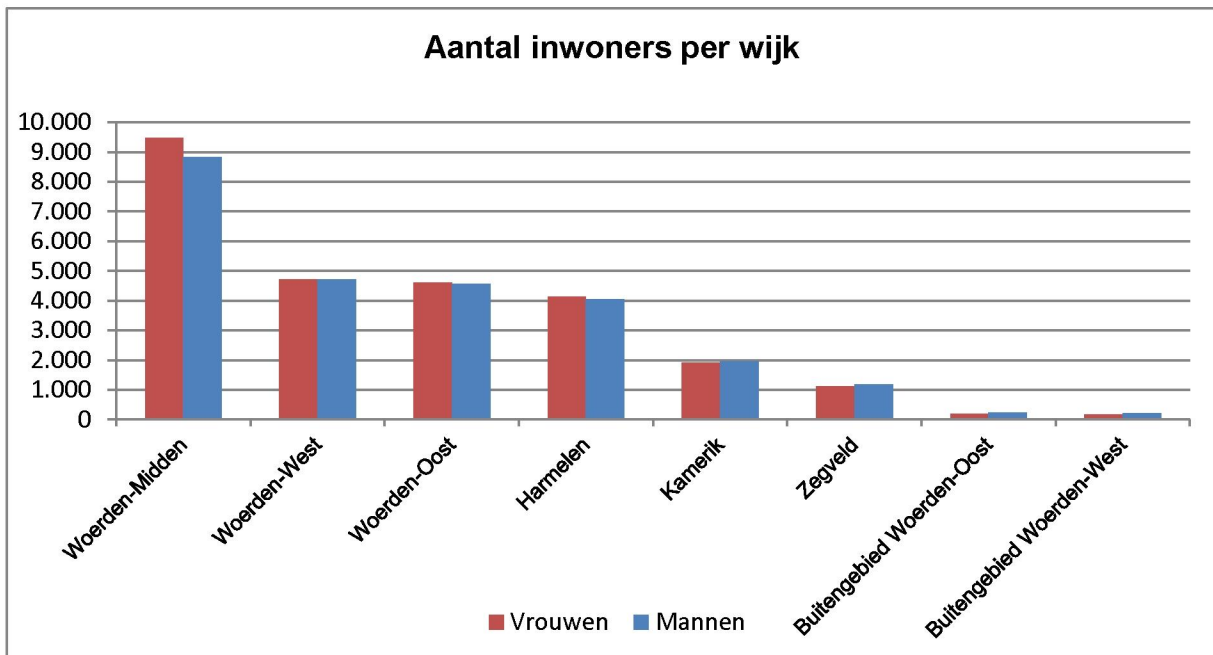
De golfbewegingen in de leeftijdsgroepen zijn het gevolg van de zogenaamde 'babyboom-generatie', op dit moment 65 tot 75 jaar: mensen die geboren zijn in de geboortegolf na de Tweede Wereldoorlog. De tweede grote groep zijn de kinderen van deze babyboomers, op dit moment 45 tot en met 64 jaar. Deze groep heeft een omvang van 28% van de bevolking. Dit betekent dat binnen nu en 20 jaar de groep 65+ sterk zal toenemen (vergrijzing).

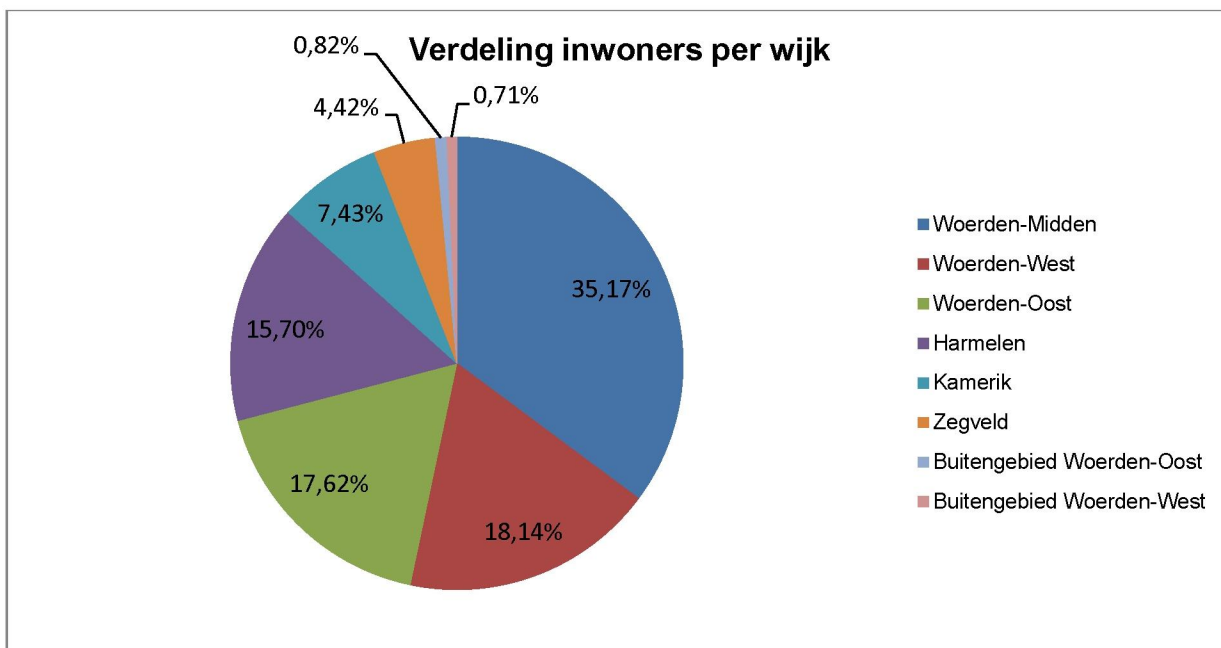
Figuur 1-2: Bevolkingspiramide Woerden, basisregistratie personen, 1 januari 2019

De groep 20 tot 44 jarigen is relatief klein en veroorzaakt kleinere omvang van de beroepsbevolking in deze leeftijdsklassen. Dit heeft versterkend effect op de ontwikkeling van de groene en met name de grijze druk de komende 20 jaar. Hierover meer in paragraaf 1.1.5.

1.1.3 Aantal bewoners per wijk

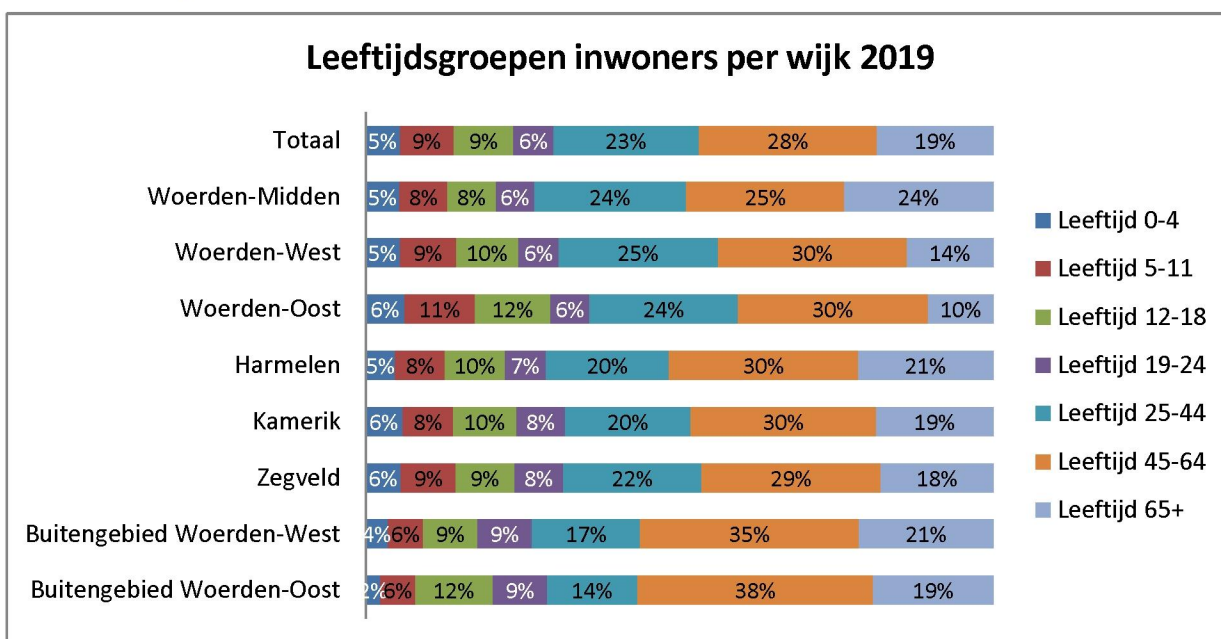

Figuur 1-3: Bewoners per wijk, basisregistratie personen, 1 januari 2019

Figuur 1-4: Verdeling inwoners per wijk, basisregistratie personen, 1 januari 2019

1.1.4 Leeftijd inwoners

Figuur 1-5: Leeftijdsgroepen inwoners per wijk, basisregistratie personen, 1 januari 2019, bron: Basisregistratie personen, 1 januari 2019

In bovenstaande tabel zijn de percentages leeftijdsgroepen per wijk opgenomen. In Woerden-Oost wonen relatief de meeste kinderen, daar is 29% 18 jaar of jonger. In Buitengebieden Woerden-Oost en -West is de groep tussen de 19-24 relatief het grootst vergeleken met de andere gebieden. In Woerden-West is de groep van 25 tot 64 jaar relatief het grootst. 55% in dat gebied valt in deze categorie. In Woerden-Midden wonen relatief de meeste 65+'ers, op de voet gevolgd door het buitengebied Woerden-West en Harmelen.

1.1.5 Groene en grijze druk

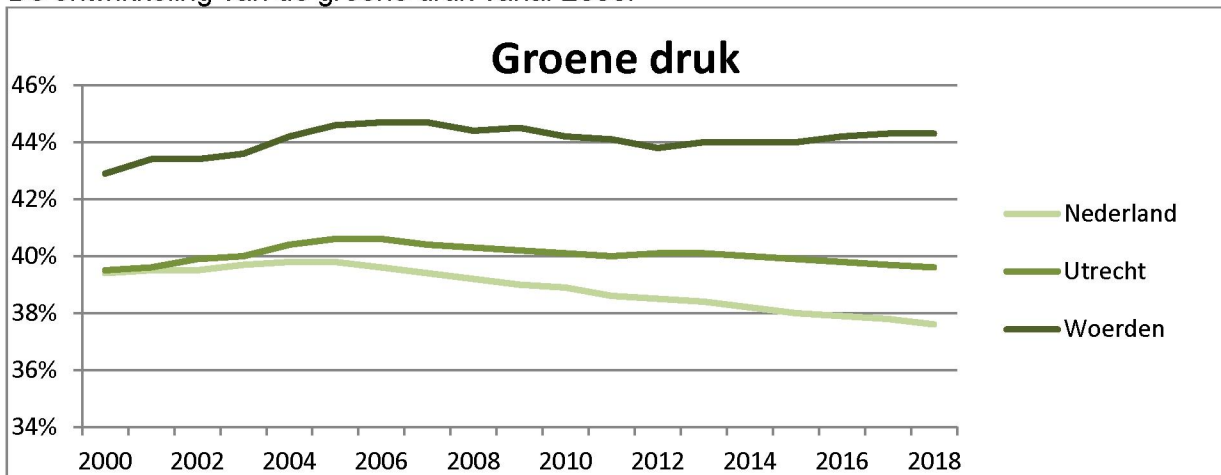
Groene- en grijze druk zijn de verhoudingen tussen het aantal personen tussen 0 tot 20 respectievelijk het aantal personen van 65 jaar en ouder ten opzichte van het aantal personen tussen 20 tot en met 64. De waarden die gebruikt zijn:

Jongeren, niet werkenden van 0 tot en met 19 jaar.	12.945 inwoners op 1-1-2019
Volwassenen, werkenden van 20 tot en met 64 jaar.	29.517 inwoners op 1-1-2019
Gepensioneerden, niet werkenden 65 jaar en ouder.	9.672 inwoners op 1-1-2019

De groene druk in 2018 was 44%

De grijze druk in 2018 was 32%

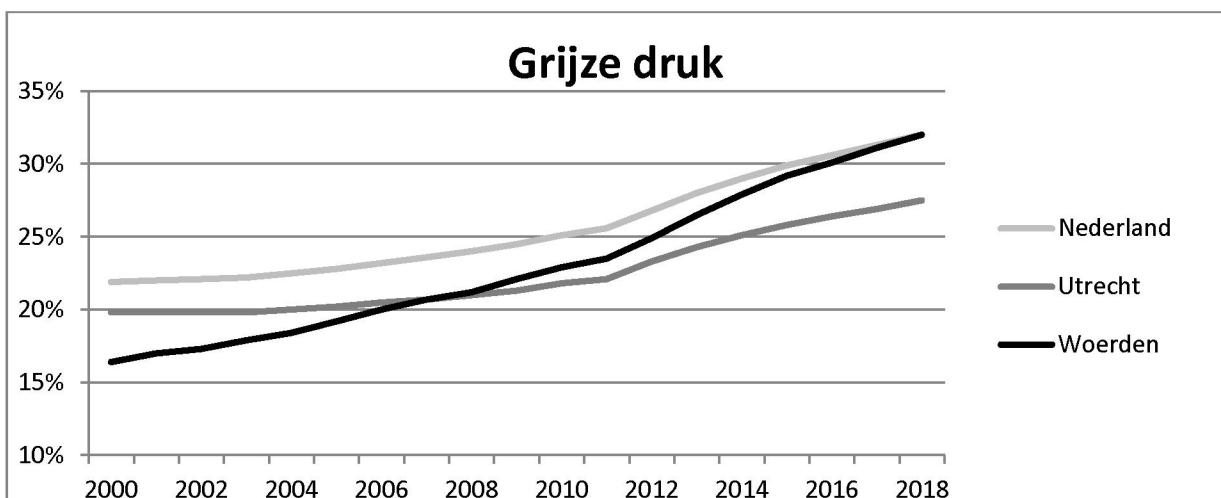
De ontwikkeling van de groene druk vanaf 2000:

Figuur 1-6: Groene druk gemeente Woerden, bron: CBS 2019

De groene druk is de afgelopen jaren stabiel rond de 44%, dit in tegenstelling tot de afnemende trend in de provincie en landelijk. Daarbij is de groene druk relatief hoog ten opzichte van landelijke en in de provincie Utrecht.

Historisch gezien is de grijze druk in Woerden ten opzichte van de provincie en landelijk relatief laag geweest. Vanaf 2007 is de grijze druk vergelijkbaar met de provincie, vanaf 2017 is de druk gelijk aan de landelijke grijze druk:

Figuur 1-7: Grijze druk gemeente Woerden, bron: CBS 2019

De aanname is dat de grijze druk de komende 20 jaar aanmerkelijk toe zal nemen tot rond de 40%.

1.1.6 Bevolkingsprognose

In 2040 heeft Woerden naar verwachting 55.753 inwoners, een verwachte toename van 9,5%. De toename in de regio Utrecht west is in deze periode naar verwachting 5,8%.

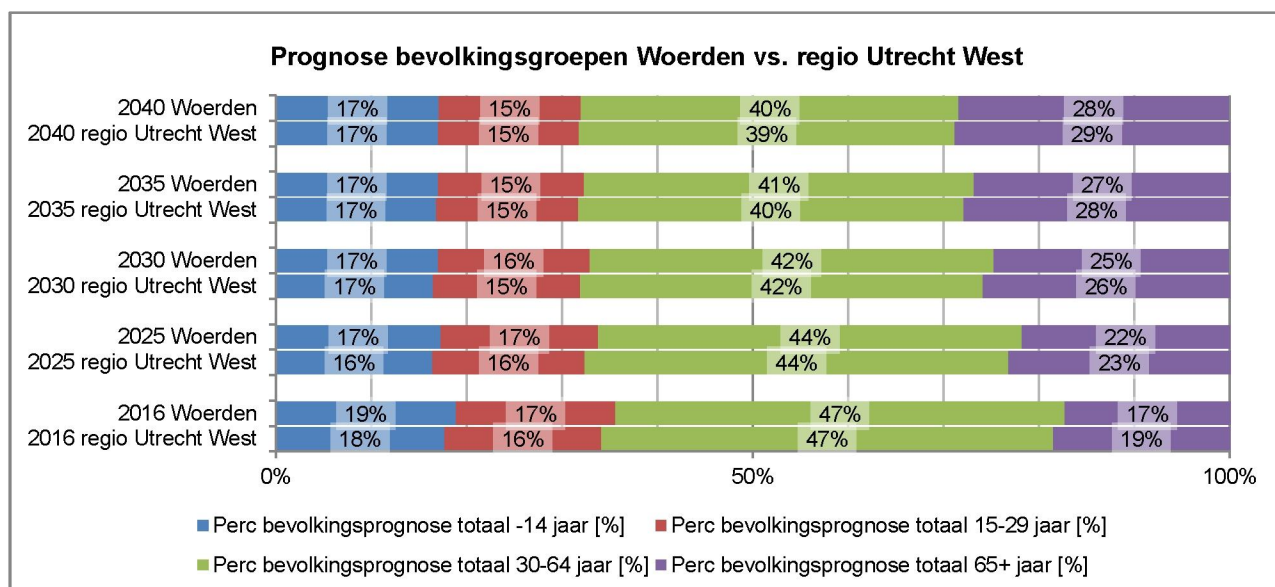
Woerden	2016	2020	2025	2030	2035	2040
0-14 jaar [%]	18,90%	18,01%	17,30%	17,00%	17,00%	17,10%
15-29 jaar [%]	16,70%	16,59%	16,50%	15,90%	15,30%	14,90%
30-64 jaar [%]	47,10%	45,60%	44,40%	42,40%	40,90%	39,60%
65+ jaar [%]	17,40%	19,84%	21,80%	24,60%	26,90%	28,30%
Totaal	50.900	52.092	53.045	53.982	54.823	55.753

Tabel 1-1: Bevolkingsprognose Woerden, bron: AFB research, Primos-prognose (rapport GGD Atlas), 2017

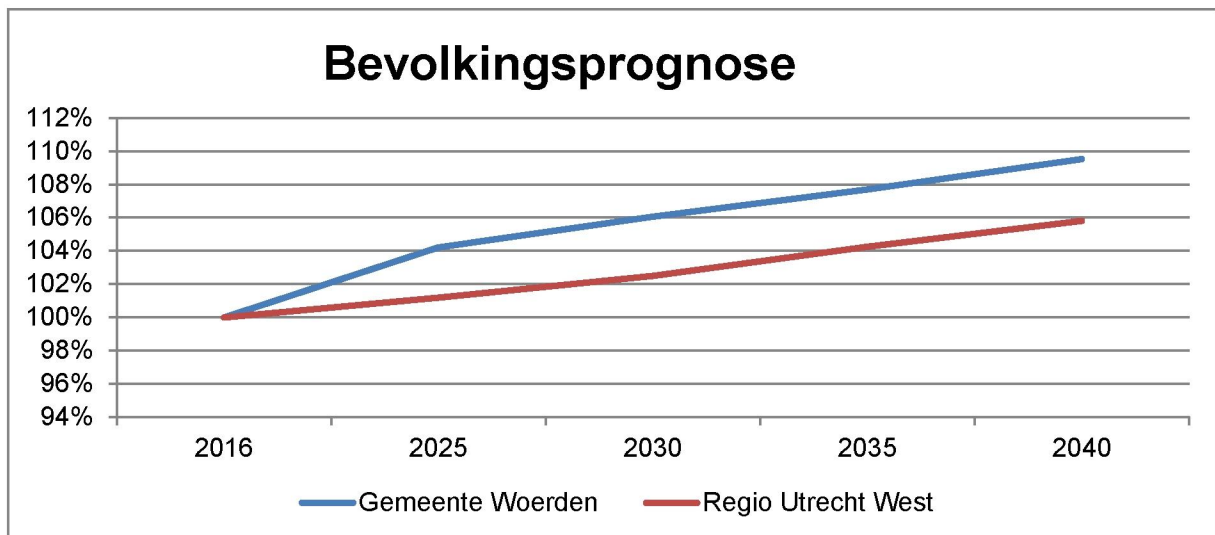
Regio Utrecht-West	2016	2020	2025	2030	2035	2040
0-14 jaar [%]	17,70%	16,98%	16,40%	16,50%	16,80%	17,00%
15-29 jaar [%]	16,40%	16,18%	16,00%	15,40%	14,90%	14,80%
30-64 jaar [%]	47,40%	45,73%	44,40%	42,20%	40,40%	39,40%
65+ jaar [%]	18,50%	21,17%	23,30%	25,90%	27,90%	28,80%
Totaal	181.283	182.475	183.429	185.796	189.001	191.813

Tabel 1-2: Bevolkingsprognose Regio Utrecht-West, bron: AFB research, Primos-prognose (rapport GGD Atlas), 2017

Het huidige aantal inwoners van de gemeente Woerden is 52.027. In 2016 was dit 50.900. De verwachte stijging naar 55.753 is sterker dan in de regio Utrecht-West. Het percentage 65+'ers zal met bijna 11% stijgen tot 28% van de bevolking, terwijl het percentage 30- tot 64-jarigen zal afnemen met ca. 8%. Het aandeel van de bevolking tot en met 29 jaar zal wat afnemen. Deze cijfers voor Woerden zijn vergelijkbaar met de regio.

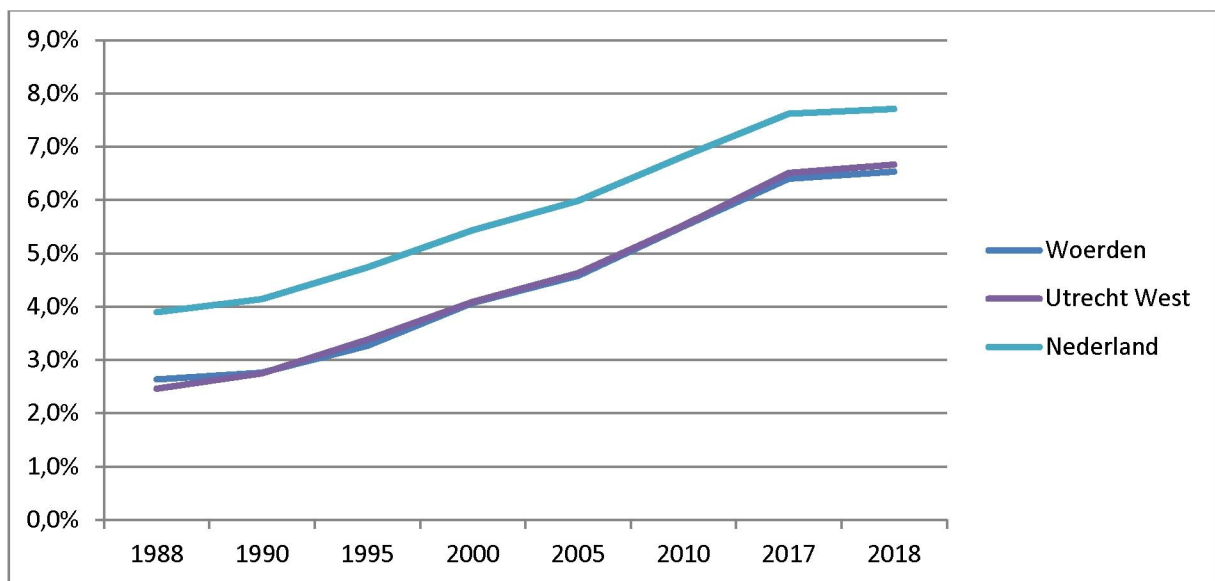
Figuur 1-8: Bevolkingsprognose naar leeftijd, bron: ABF Research (rapport GGD Atlas), 2017

Figuur 1-8: Bevolkingsprognose, bron: CBS 2019

1.1.7 Echtscheidingen

Het aantal gescheiden inwoners van Woerden is vergelijkbaar met dat in de regio Utrecht West en ligt tussen de 1,2% en 1,4% lager dan het Nederlands gemiddelde.

Figuur 1-9: Bevolkingsprognose, bron: CBS 2019

1.2 Huishoudens

1.2.1 Huishoudens en personen in de wijk

Het aantal huishoudens neemt in de meeste wijken jaarlijks toe. In Woerden-West en het buitengebied Woerden Oost neemt het aantal huishoudens licht af.

Het percentage huishoudens in een wijk is berekend ten opzichte van het totaal aantal gebouwen in de wijk, inclusief bedrijfsgebouwen, openbare gebouwen en andere niet-woningen. Een wijk met een laag percentage huishoudens heeft relatief veel “niet woning” adressen.

Wijk	Huishoudens			Percentage huishoudens in een wijk		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Woerden-Midden	8.078	8.134	8.224	71%	71%	72%
Woerden-West	3.899	3.891	3.890	89%	89%	89%
Woerden-Oost	3.266	3.324	3.345	82%	84%	84%
Harmelen	3.238	3.250	3.264	76%	76%	76%
Kamerik	1.456	1.473	1.477	82%	83%	83%
Zegveld	878	873	880	84%	84%	84%
Buitengebied Woerden-Oost	148	153	151	71%	73%	72%
Buitengebied Woerden-West	152	148	154	72%	70%	73%
Totaal	21.115	21.246	21.385	78%	78%	79%

Tabel 1-3: Aantal huishoudens per wijk 2017-2019, bron: basisregistratie personen

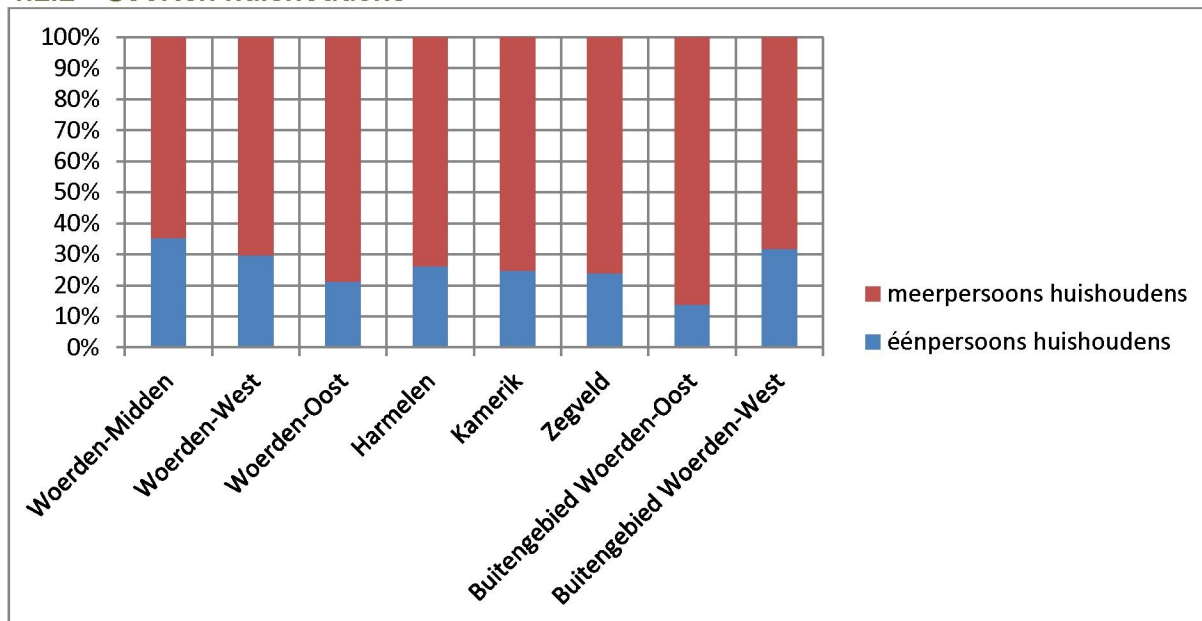
Het aantal personen in “Woerden-West” neemt de jaarlijks enigszins af met 0,5 tot 1%. Het aantal huishoudens in deze wijk daalt ook, maar niet zo sterk als de daling van het aantal inwoners. Na een afname van het aantal inwoners in Zegveld tussen 2017 en 2018, is dit in 2019 gestabiliseerd.

In de overige wijken is sprake van geen grote afname of toename van het absolute aantal inwoners in de wijken.

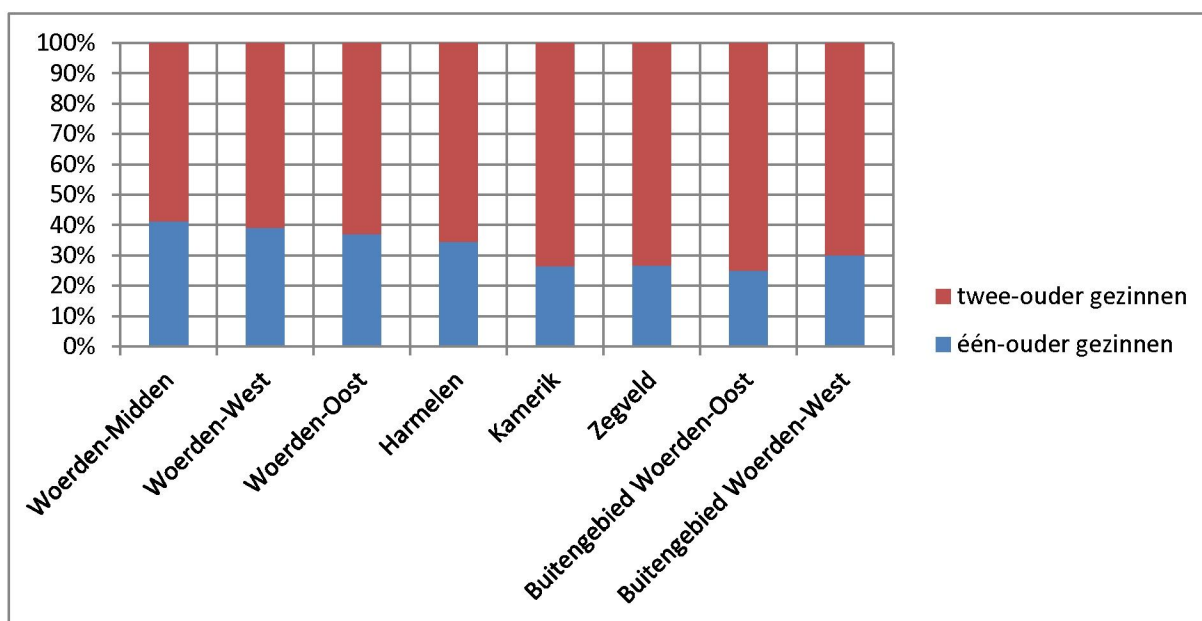
Wijk	Personen			Personen per huishouden		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Woerden-Midden	17.920	18.134	18.317	2,2	2,2	2,2
Woerden-West	9.542	9.497	9.404	2,4	2,4	2,4
Woerden-Oost	9.030	9.146	9.174	2,8	2,8	2,7
Harmelen	8.147	8.192	8.176	2,5	2,5	2,5
Kamerik	3.823	3.869	3.875	2,6	2,6	2,6
Zegveld	2.311	2.276	2.282	2,6	2,6	2,6
Buitengebied Woerden-Oost	440	433	437	3,0	2,8	2,9
Buitengebied Woerden-West	357	368	362	2,3	2,5	2,4
Totaal	51.570	51.915	52.027	2,4	2,4	2,4

Tabel 1-4: Aantal personen per wijk 2017-2019. Bron: basisregistratie personen

1.2.2 Soorten huishoudens

Figuur 1-10: Soorten huishouden per wijk, bron: basisregistratie personen, 2019

Figuur 1-11: Gezinstype per wijk, bron: basisregistratie personen, 2019

Van alle wijken heeft Woerden-Midden het hoogste percentage éénpersoonshuishoudens. In Woerden-West en Woerden-Oost zijn procentueel de meeste éénoudergezinnen.

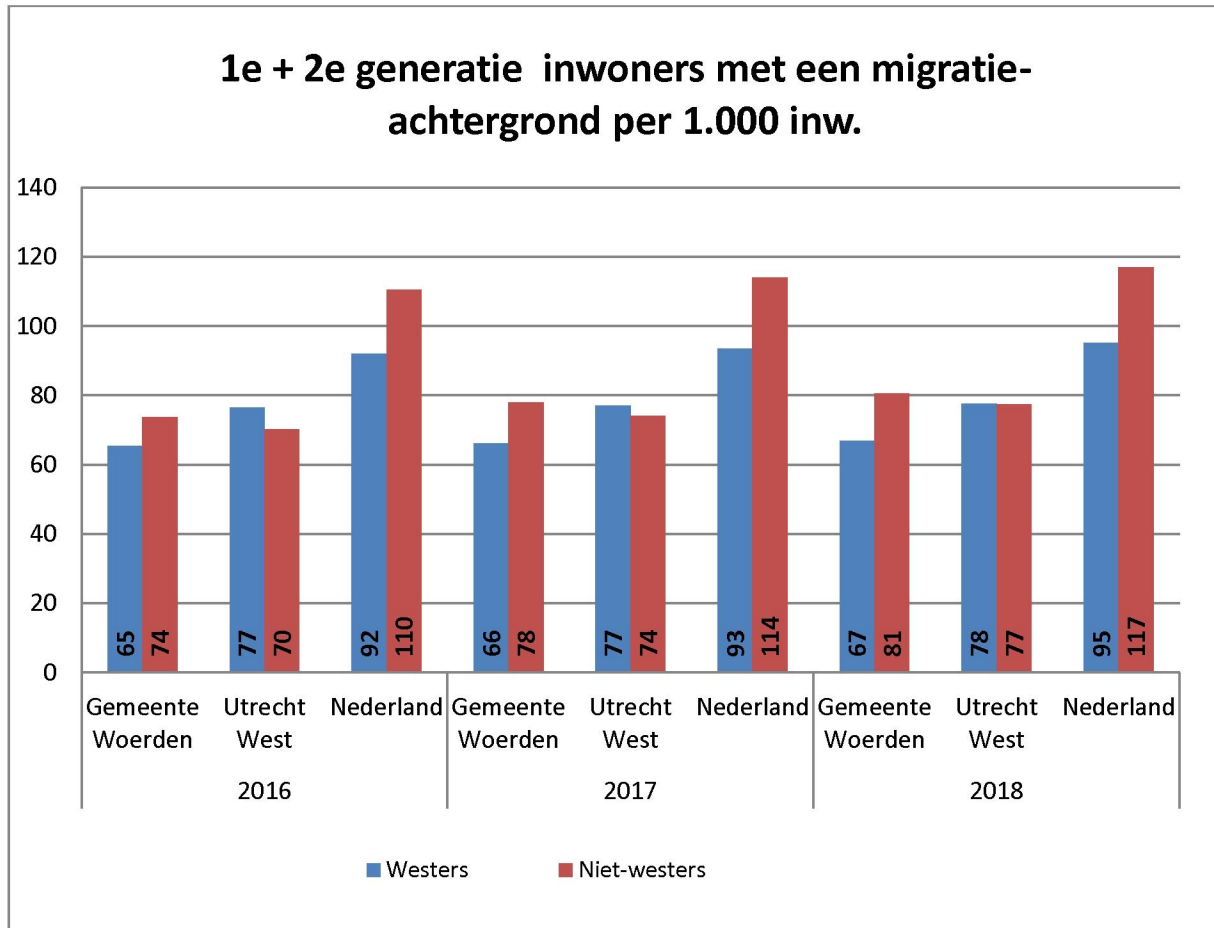
1.3 Migratie-achtergrond

We spreken van ‘inwoners met een migratie-achtergrond’ als een persoon met een ander land dan Nederland verbonden is op basis van het geboorteland van de ouders of van zichzelf.

Een persoon met een “eerste generatie” migratie-achtergrond heeft als migratie-achtergrond het land waar hij of zij is geboren. Een persoon met een “tweede generatie” migratie-achtergrond heeft als migratie-achtergrond het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de migratie-achtergrond bepaald door het geboorteland van de vader.

1.3.1 Herkomst inwoners met een migratie-achtergrond

We zien in Woerden in de periode 2016-2018 een toename van het aantal inwoners met een westerse en niet-westerse migratie-achtergrond. De aantallen zijn vergeleken met de regio Utrecht-West, deze regio bestaat uit de gemeenten Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht, De Ronde Venen en Woerden.

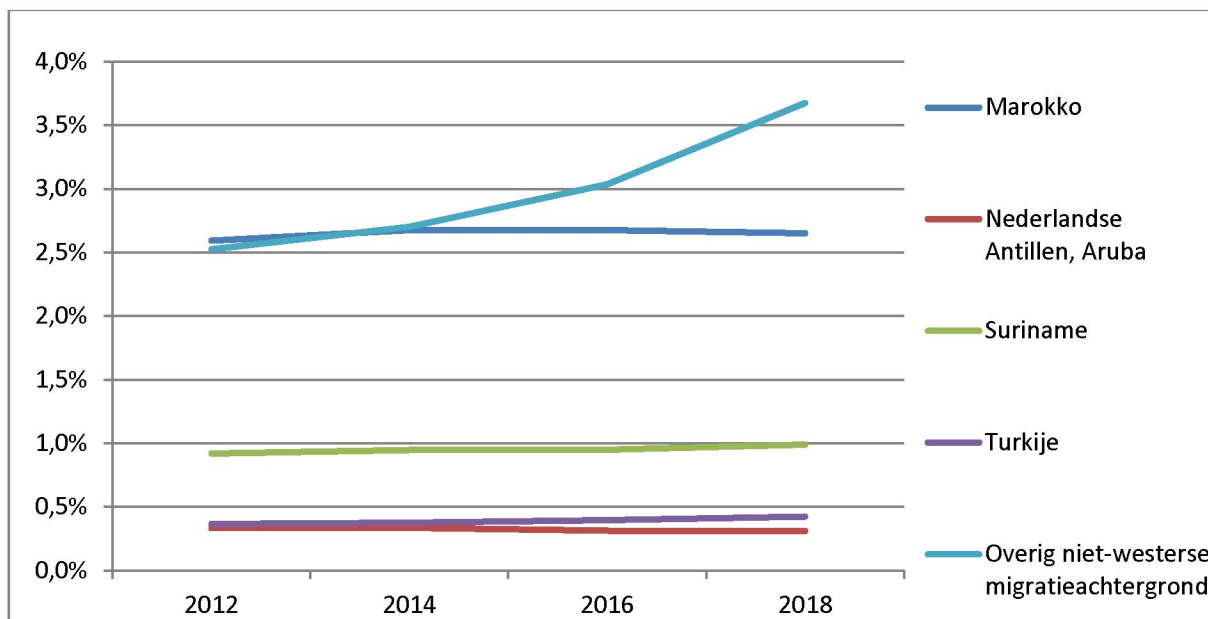
Figuur 1-12: Migratie-achtergrond per 1.000 inwoners, bron: CBS, 2019

Het aantal inwoners met een niet-westerse migratie-achtergrond in de gemeente Woerden is tussen 2011 en 2016 harder gestegen dan het aantal inwoners met een westerse migratie-achtergrond. Dit is in lijn met de regionale trend. Het totaal aantal inwoners met een migratie-achtergrond ligt in Woerden enigszins lager dan in de regio Utrecht-West.

1.3.2 Inwoners met een niet-westerse migratie-achtergrond t.o.v. totale bevolking

Iemand heeft een migratie-achtergrond wanneer ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren.

Het grootste deel van het totaal aantal inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond bestaat uit inwoners met een migratie-achtergrond uit 'overige niet-westerse landen' (3,7%). Deze groep is niet nader gespecificeerd door het CBS. Dit is de enige groep die de afgelopen jaren sterk is gegroeid.

Figuur 1-13: Inwoners met een niet-westerse migratie-achtergrond, bron: CBS, 2019

Ter vergelijking:

Regio Utrecht-West	Niet-westerse migratieachtergrond, 2018
Marokko	1,8%
Nederlandse Antillen, Aruba	0,4%
Suriname	1,2%
Turkije	0,5%
Overig niet-westerse migratieachtergrond	3,8%

Tabel 1-5: Inwoners met een niet-westerse migratie-achtergrond regio Utrecht, bron: CBS 2019

In vergelijking met de regio telt de gemeente Woerden per 1.000 inwoners meer personen met een Marokkaanse migratie-achtergrond. Dit aantal is groter geworden tussen 2011 en 2016, ook in regionaal opzicht. In de gemeente Woerden zijn er minder inwoners met een Surinaamse migratie-achtergrond dan in de regio. Het aantal personen van Turkse en Antilliaanse of Arubaanse achtergrond is vergelijkbaar met dat van de omgeving.

De groep inwoners met een niet-westerse migratie-achtergrond uit "overige" gebieden neemt vanaf 2014 sterk toe. Deze is gegroeid van 26 per 1000 inwoners in 2014 naar 37 per 1000 inwoners in 2018. Dit hangt samen met de komst van statushouders uit (vooral) Eritrea en Syrië.

1.4 Sociaal-economische status

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) berekent voor elk postcodegebied in Nederland de sociaaleconomische status score. Elke statusscore is opgebouwd uit vier gegevens:

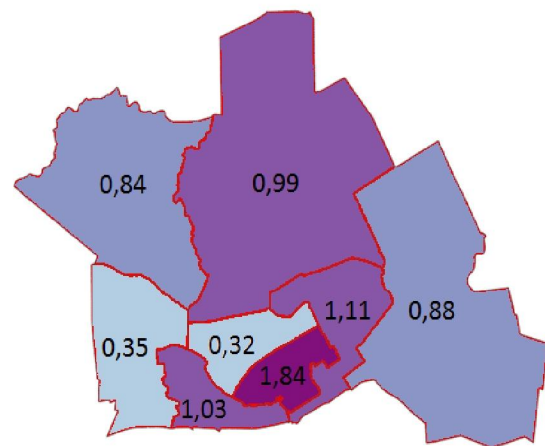
- het gemiddelde inkomen in een wijk;
- het percentage mensen met een laag inkomen;
- het percentage laag opgeleiden;
- het percentage mensen dat niet werkt.

Hoe hoger de score, hoe hoger de sociaal-economische status van de wijk. De statusscore 0 is het gemiddelde van Nederland over alle jaren waarin de score is gemeten.

Score sociaal economische status - Postcodes	2014	2016	2017	Legenda
3441 Binnenstad	0,63	0,75	0,74	< 0,3
3442 Bloemenwijk/Boerendijk	0,22	0,15	0,17	0,3 < 0,6
3443 Rietveld/Noord/Oudeland/Tournoysveld	-0,15	0,19	0,03	0,6 < 0,9
3444 Geestdorp	1,18	1,13	1,15	0,9 < 1,2
3445 Breeveld/Staatsliedenkw	0,44	0,59	0,60	>= 1,2
3446 Cattenbroek/Snel en Polanen	1,83	1,82	1,84	
3448 Barwoutswaarder/Molenvliet	0,98	1,02	1,02	
3449 Barwoutswaarder	1,56	1,43	1,43	
3471 Kamerik	0,74	0,99	0,99	
3474 Zegveld	0,79	0,82	0,84	
3481 Harmelen	0,86	0,89	0,88	

Tabel 1-6: Score sociaal-economische status per buurt, bron: SCP, 2018

De afgelopen jaren is de sociaal-economische status van inwoners in de binnenstad, Kamerik, Zegveld en Barwoutswaarder gestegen. Anno 2017 hebben de gebieden Barwoutswaarder en Cattenbroek/Snel en Polanen een zeer hoog statuscijfer. De status van de gebieden Bomen- en bloemenkwartier en Rietveld/Tournoysveld e.o. liggen in 2017 het laagst in de gemeente.

Figuur 1-14: Score sociaal-economische status per buurt, wijk, bron: SCP, 2018

2 Gezondheid en bewegen

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe gezond “de gemeente” Woerden is, waar de risico’s liggen en wat de actuele ontwikkelingen zijn. De Woerdense cijfers worden vergeleken met de subregio Utrecht-West (Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Woerden) of, wanneer niet beschikbaar, de GGD regio Utrecht (alle 26 gemeenten in de provincie Utrecht excl. de gemeente Utrecht).

De voornaamste bronnen zijn de GGD Gezondheidsmonitors en de GGD buurtmonitor van de GGD regio Utrecht (ggdru.buurtmonitor.nl/). De *Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen* wordt eens in de vier jaar uitgevoerd. Het meest recente onderzoek heeft plaatsgevonden in 2016. Dit betekent dat de (meeste) gegevens (tabellen met blauwe opmaak) in dit hoofdstuk dus niet zijn gewijzigd ten opzichte van de Staat van Woerden 2018.

2.1 Sterfte, ziekte en gezondheid

2.1.1 Gemiddelde levensverwachting

Vrouwen worden in Woerden gemiddeld 3,6 jaar ouder dan mannen. De gemiddelde levensverwachting ligt in Woerden voor zowel mannen als vrouwen enigszins hoger dan in de GGD regio Utrecht.

Gemiddelde levensverwachting in 2016 in jaren		
	Woerden	GGD regio Utrecht
Allen	82,7	82,0
Mannen	80,8	80,4
Vrouwen	84,4	83,5

Tabel 2-1: Gemiddelde levensverwachting, bron: www.volksgezondheidenzorg.info

2.1.2 Lichamelijke gezondheid

De lichamelijke gezondheid van inwoners van Woerden is beter dan, of vergelijkbaar met de andere inwoners in de regio Utrecht. Alleen het percentage 65+-inwoners met een beperking aan het gehoor, zicht of mobiliteit is enigszins hoger in Woerden.

Lichamelijke gezondheid volwassenen 18-64 jaar in 2016 in %				
Lichamelijke gezondheid	18 – 64 jaar		65+ Jaar	
	Woerden	Subregio Utrecht-West	Woerden	Subregio Utrecht-West
Eén of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen (langer dan 6 mnd.)	25,7	26,8	48,4	49,0
Ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid	2,5	2,9	6,6	7,1
Minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit	6,9	7,1	25,3	24,3

Tabel 2-2: Lichamelijke gezondheid volwassenen, bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2016

Minder jongeren in Woerden ervaren hun gezondheid als (zeer) goed, in vergelijking tot dezelfde leeftijdscategorie in de regio Utrecht. Desondanks ligt dit percentage in deze leeftijdscategorie hoger dan bij de volwassenen en senioren. In vergelijking tot de regio beoordelen meer volwassenen in Woerden hun gezondheid als goed tot zeer goed.

Kwaliteit van leven in 2016 in %		
Ervaren gezondheid	Woerden	Regio Utrecht-West
(zeer) Goed ervaren gezondheid (13-17 jaar)	87,0	88,0
(zeer) Goed ervaren gezondheid (18-64 jaar)	84,7	82,7
(zeer) Goed ervaren gezondheid (65+ jaar)	66,0	64,1

Tabel 2-3: Kwaliteit van leven, bron: buurtmonitor GGDRU

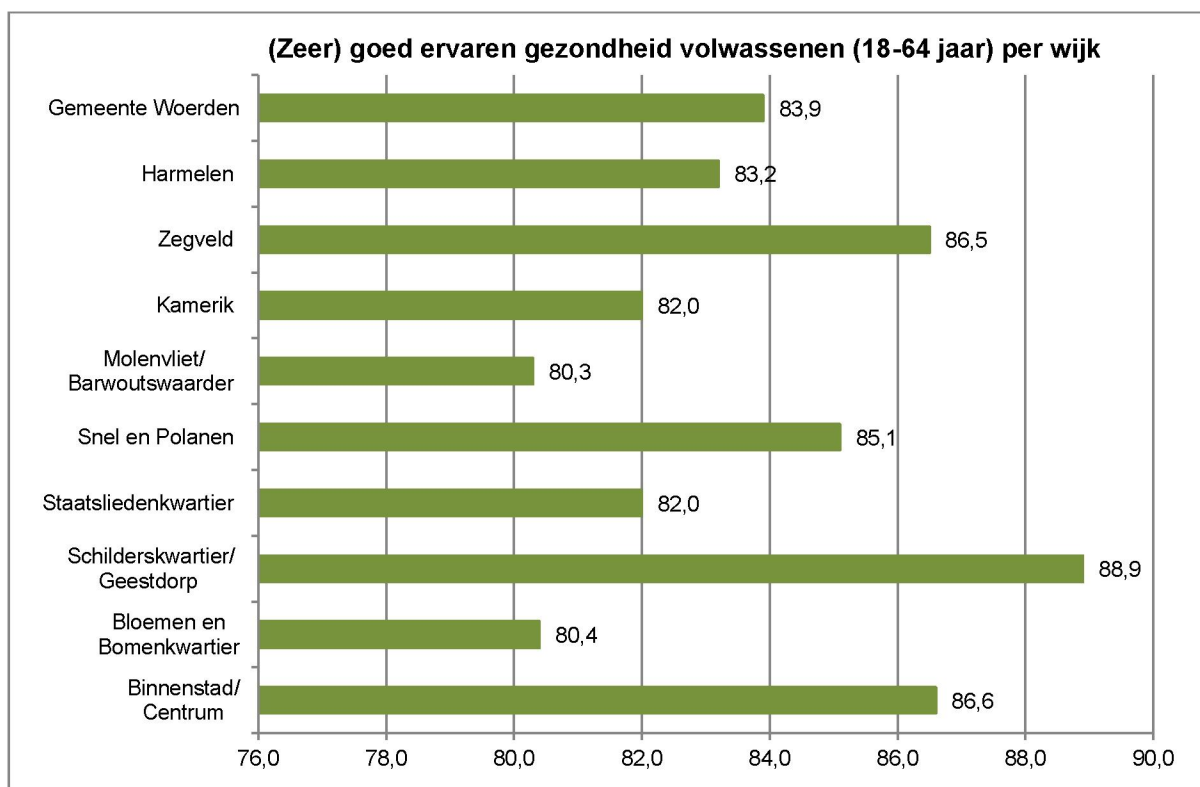
Het aantal kinderen met een lichamelijke- en/of verstandelijke handicap is in Woerden relatief hoog. Het aantal kinderen met een zintuigelijke handicap is lager dan in de regio Utrecht-West.

Handicaps 0 t/m 17 jaar in 2016 in %		
Lichamelijke gezondheid	Woerden	Regio Utrecht-West
Kinderen met een handicap (2015)	2,35	2,1
Verstandelijke handicap	0,86	0,8
Lichamelijke handicap	0,53	0,49
Zintuigelijke handicap	0,27	0,32

Tabel 2-4: Handicaps, bron: buurtmonitor GGDRU

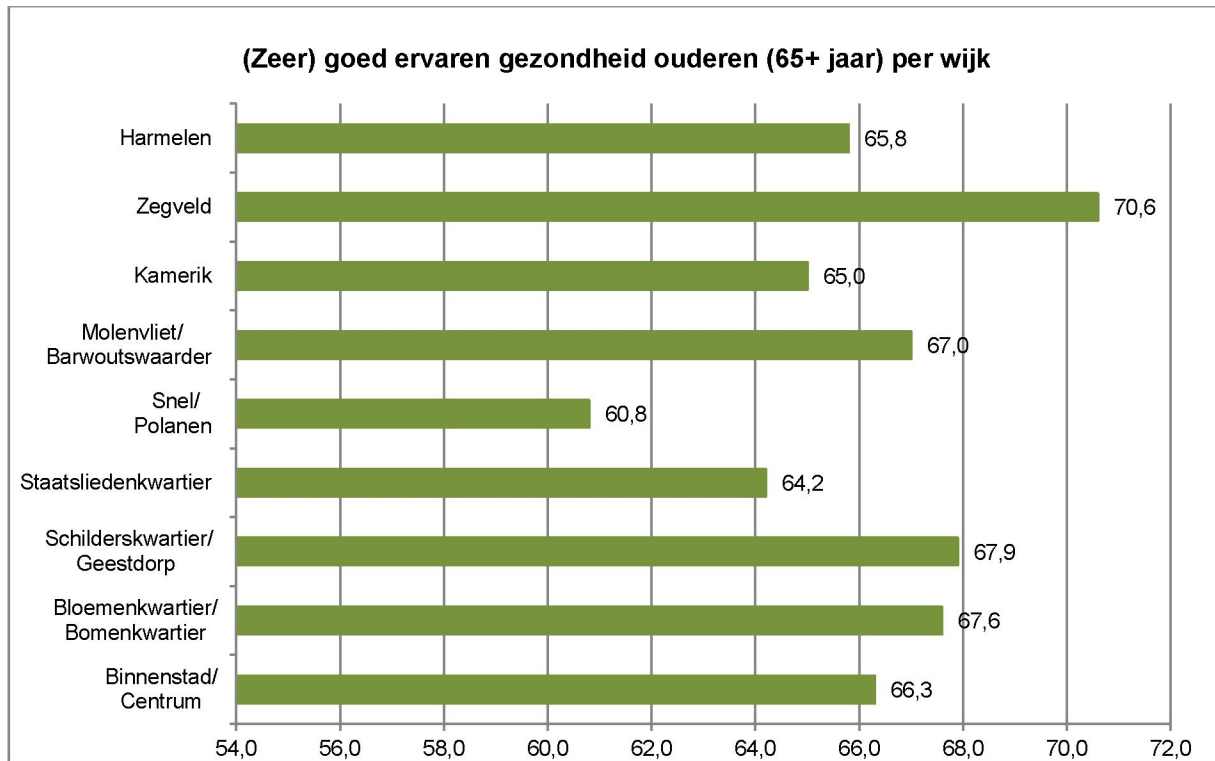
2.1.3 Lichamelijke gezondheid per wijk

De verschillen van de ervaren gezondheid van volwassenen tussen 18 en 64 jaar op wijkniveau zijn opmerkelijk uiteenlopend. In Bloemen- en Bomenkwartier en Molenvliet is deze met ongeveer 80% relatief laag. In Zegveld, Snel en Polanen, Schilderskwartier en het centrum is de gezondheidservaring met minimaal 85% het grootst.

Figuur 2-1: (Zeer) goed ervaren gezondheid volwassenen, bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2016

In de leeftijdscategorie 65+ vallen Snel en Polanen en het Staatsliedenkwartier op als gebieden waar de gezondheid het minst goed ervaren wordt. Opvallend is de hoge goed ervaren gezondheid in Zegveld. Bloemen- en Bomenkwartier en Molenvliet hebben opvallende verschillen tussen de groepen 18-64 en 65+. De ervaren gezondheid is in deze wijken in de groep 18-65 het minst hoog, in de groep 65+ is deze juist relatief hoog.

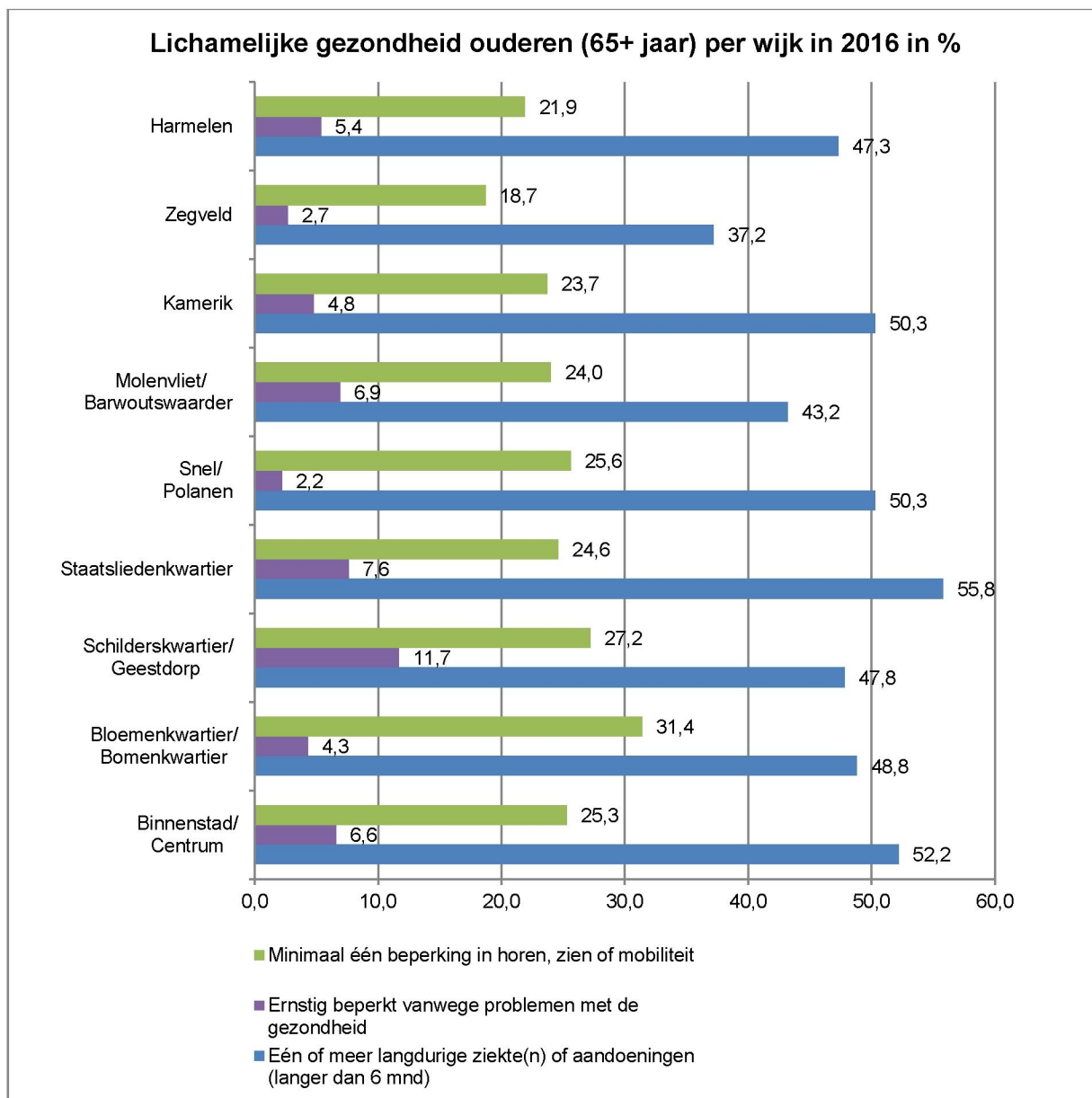
Figuur 2-2: (Zeer) goed ervaren gezondheid ouderen, bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2016

In de wijken Molenvliet en het Bloemen- en Bomenkwartier wonen in verhouding meer mensen met minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit. In het Schilderskwartier/Geestdorp, het Staatsliedenkwartier en het Bloemen- en Bomenkwartier wonen meer mensen met één of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen. Inwoners van Molenvliet voelen zich vaker ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid ten opzichte van de rest van de gemeente.

Figuur 2-3: Lichamelijke gezondheid volwassenen, bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2016

In Staatsliedenkwartier, de Binnenstad en Kamerik wonen meer ouderen met één of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen. Ouderen in de wijk Schilderskwartier voelen zich vaker ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid ten opzichte van de rest van de gemeente. In het Bloemen- en Bomenkwartier wonen de meeste ouderen met minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit.

Figuur 2-4: Lichamelijke gezondheid ouderen, bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2016

Zorggebruik volwassenen

In de gemeente Woerden nemen inwoners gemiddeld iets minder vaak contact op met zorgverleners in vergelijking met de regio. Met name van tweedelijnsvoorzieningen zoals psycholoog en fysiotherapeut wordt minder gebruik gemaakt. Gebruik van maatschappelijk werk is iets hoger. Ook van het sociaal wijkteam (in Woerden is dit WoerdenWijzer) wordt met name ten opzichte van de subregio U10 meer gebruik gemaakt.

Zorggebruik in 2016 in %				
Leeftijdscategorie:	18-64 jaar		65+ jaar	
Contact met:	Woerden	regio Utrecht-West	Woerden	regio Utrecht-West
Huisarts	77,1	77,0	90	89
Medisch specialist	38,5	39,3	67,9	66
Bedrijfsarts	7,4	8,2		
Diëtist	5,8	6,2	10,3	10
Fysiotherapeut	30,6	33,0	37,7	38
Thuiszorg	2,2	2,3	13,1	11
GGZ	3,0	3,0	1,5	1
Maatschappelijk werk	3,9	2,5	2	2
Verslavingszorg/CAD	0,1	0,2	0,3	0
Vrijgevestigd psycholoog	3,8	5,3	1,2	1
Vrijgevestigd psychiater	1,1	1,0	0,5	1
Sociaal wijkteam	2,4	1,5	1,6	1
Ontvangt mantelzorg			11	9
Geeft mantelzorg (> 3 maanden)			16	17

Tabel 2-5: Zorggebruik, bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2016

Prognose van inwoners met dementie

Met het toenemend aantal ouderen in de gemeente, neemt ook het aantal inwoners met dementie toe. Onderzoeker TNO heeft in opdracht van Alzheimer Nederland onderzocht wat de toename tot 2040 zal zijn.

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Woerden	710	900	1.100	1.400	1.600	1.800

Tabel 2-6: Prognose inwoners met dementie, bron: TNO i.o.v. Alzheimer Nederland

2.2 Gewicht, voeding en beweeggedrag

2.2.1 Over- en ondergewicht kinderen en jongeren

Het vetgehalte van een lichaam ten opzichte van het totale lichaamsgewicht bepaalt of een persoon over-of ondergewicht heeft. Met obesitas wordt zwaar overgewicht bedoeld. Tussen de meetmomenten bij kinderen en jongeren zitten bepaalde periodes waarin niet gemeten wordt.

Over het algemeen kan gezegd worden dat overgewicht meer voor komt naarmate kinderen ouder worden. Ondergewicht komt juist meer voor bij jongere kinderen. In Woerden komt in vergelijking tot de regio Utrecht-West relatief weinig obesitas voor. Ondergewicht komt in vergelijking juist iets meer voor. De blauw gemarkeerde cijfers geven een toename aan in 2017 ten opzichte van 2015.

Obesitas, overgewicht en ondergewicht kinderen 2-14 jaar in %				
	Woerden		Regio Utrecht-West	
	2015	2017	2015	2017
Obesitas, 2 jarigen	0,8	0,6	-	-
Obesitas, 5-6 jarigen	1,2	0,6	1,4	0,9
Obesitas, 10-11 jarigen	0,9	1,5	1,0	1,4
Obesitas, 13-14 jarigen	1,8	1,3	1,8	2,0
Overgewicht (incl. obesitas) 2 jarigen	6	7	-	-
Overgewicht (incl. obesitas) 5-6 jarigen	10	7	7	7
Overgewicht (incl. obesitas) 10-11 jarigen	11	13	11	12
Overgewicht (incl. obesitas) 13-14 jarigen	14	10	12	11
Ondergewicht, 5-6 jarigen	13	14	13	12
Ondergewicht, 10-11 jarigen	12	13	12	12
Ondergewicht, 13-14 jarigen	12	9	9	9

Tabel 2-7: Obesitas, overgewicht en ondergewicht, bron: GGD, 2017

In Woerden wordt relatief veel naar school gefietst, buiten gespeeld en/of zijn kinderen lid van een sportvereniging. Vrijwel alle kinderen zijn van mening dat er voldoende speelplekken in de buurt zijn.

Leefstijl 10-11 jarigen in 2018 in %			
	Woerden	Subregio Utrecht-West	GGD Regio Utrecht
Loopt of fietst elke dag naar school	82	76	78
Speelt 3 dagen per week of meer buiten	86	84	84
Is lid van een sportvereniging	97	96	84
Voldoende fijne speelplekken in de buurt	99	96	93

Tabel 2-8: Leefstijl 10- en 11-jarigen, bron: GGDRU, 2019

1 op de 5 kinderen van 12 tot 18 jaar voldoet aan de beweegnorm van gemiddeld minimaal één uur matig intensieve lichamelijke activiteit per dag. Het aantal kinderen dat sport bij een vereniging of sportschool is hoog in vergelijking tot de regio.

Leefstijl 12-18 jarigen in 2018 in %			
	Woerden	Subregio Utrecht-West	GGD Regio Utrecht
Voldoet aan de beweegnorm ¹	20	20	20
Sport wekelijks bij een sportvereniging/-school	83	81	79
Is lid van een sportvereniging	77	78	74

Tabel 2-9: Leefstijl 12- tot en met 18- jarigen, bron: GGDRU, 2019

¹ In augustus 2017 zijn nieuwe beweegrichtlijnen opgesteld door de Gezondheidsraad die afwijken van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/grpublication/beweegrichtlijnen2017_201708_0.pdf). Er zijn nog geen data m.b.t. de nieuwe richtlijnen.

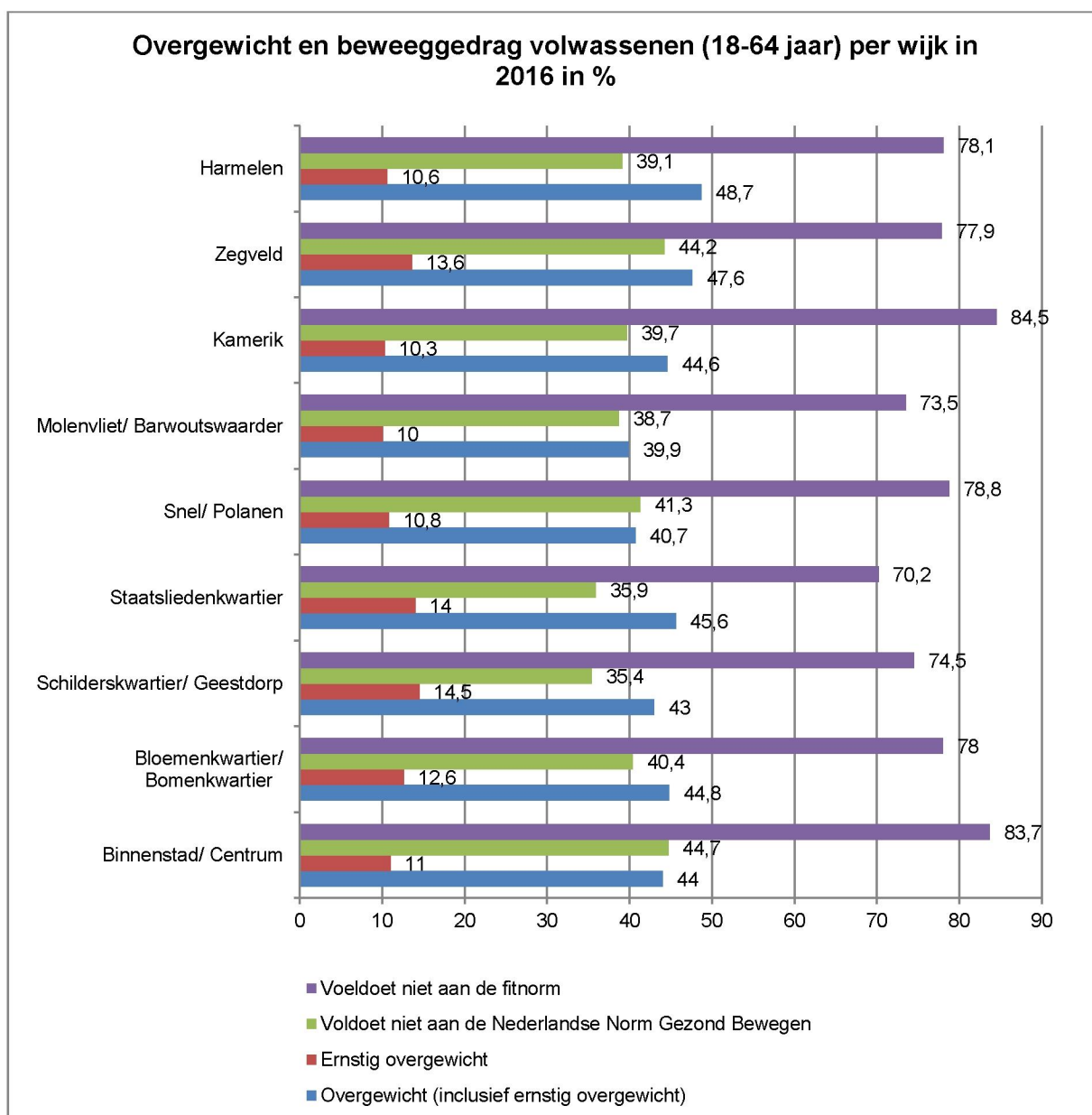
2.2.2 Overgewicht en beweeggedrag volwassenen

In Woerden zijn inwoners fitter dan regionaal. 43,5% van de inwoners heeft overgewicht en 1 op de 10 inwoners heeft ernstig overgewicht.

Leefstijl en overgewicht volwassenen 19-64 jaar in 2016 in %		
	Gemeente Woerden	Regio Utrecht-West
Overgewicht (incl. ernstig overgewicht)	43,5	45
Ernstig overgewicht	11,8	12
Ontbijt minder dan 5 dagen per week	10	10

Tabel 2-10: Leefstijl 19- tot en met 64- jarigen, bron: GGD, 2017

Een groot percentage van de volwassenen voldoet niet aan de beweegnorm; ten minste 5 dagen minimaal 30 minuten matig intensief bewegen.

Figuur 2-5: Overgewicht en beweeggedrag ouderen, bron: GGD

2.2.3 Overgewicht en bewegedrag ouderen

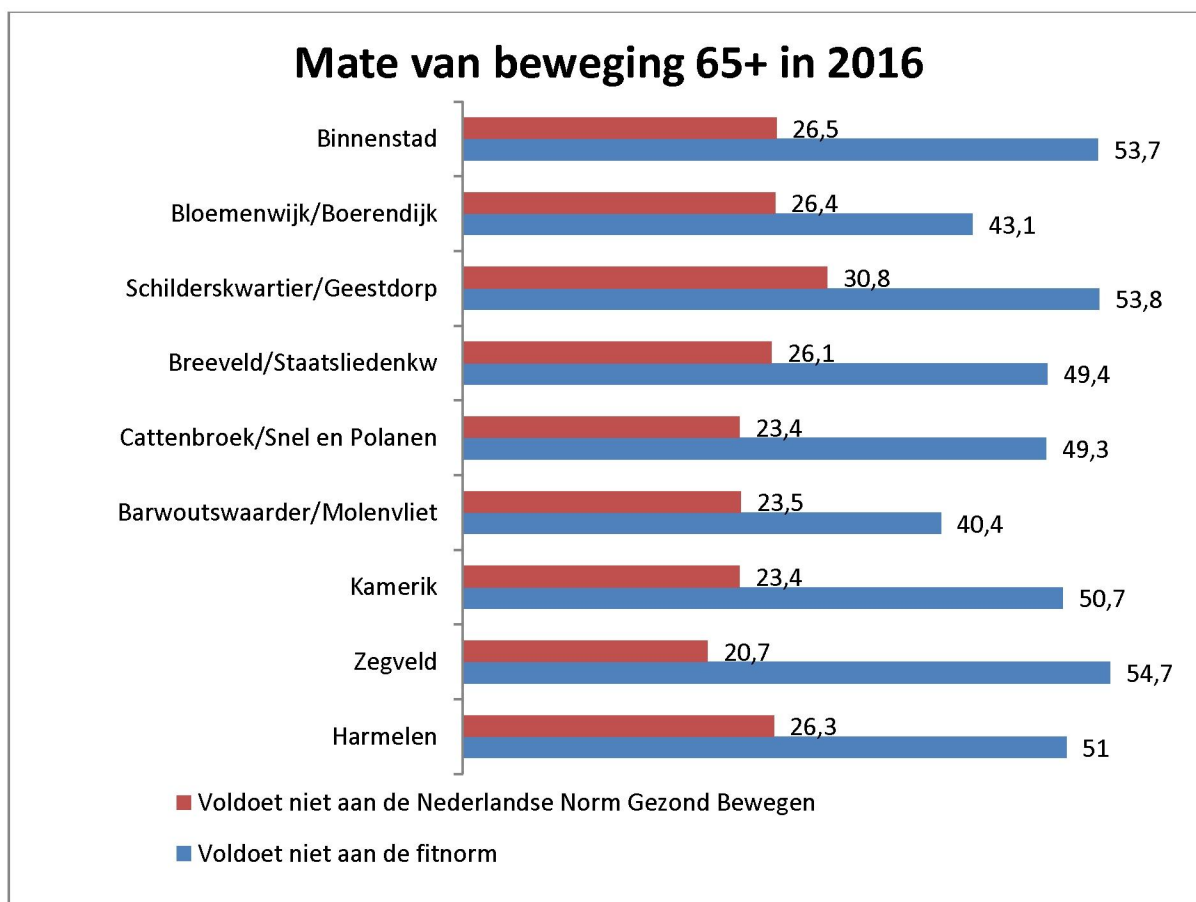
Het percentage ouderen met overgewicht ligt aanmerkelijk hoger dan het percentage 18 tot 65 jarigen met overgewicht. Ouderen zijn wel fitter dan volwassenen: ze voldoen vaker aan de aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en aan de fitnorm.

Leefstijl en overgewicht 65+ in 2016 in %				
	Woerden	Subregio Utrecht-West	GGD Regio Utrecht	Nederland
Overgewicht (incl. ernstig overgewicht)	55,4	57	56,4	59,4
Ernstig overgewicht	13	17	15,7	17
Onvoldoende tijd om te bewegen	21,5		20,1	
Onvoldoende geld om te bewegen	19		19,1	

Tabel 2-11: Leefstijl en overgewicht 65+, bron: GGD, 2017

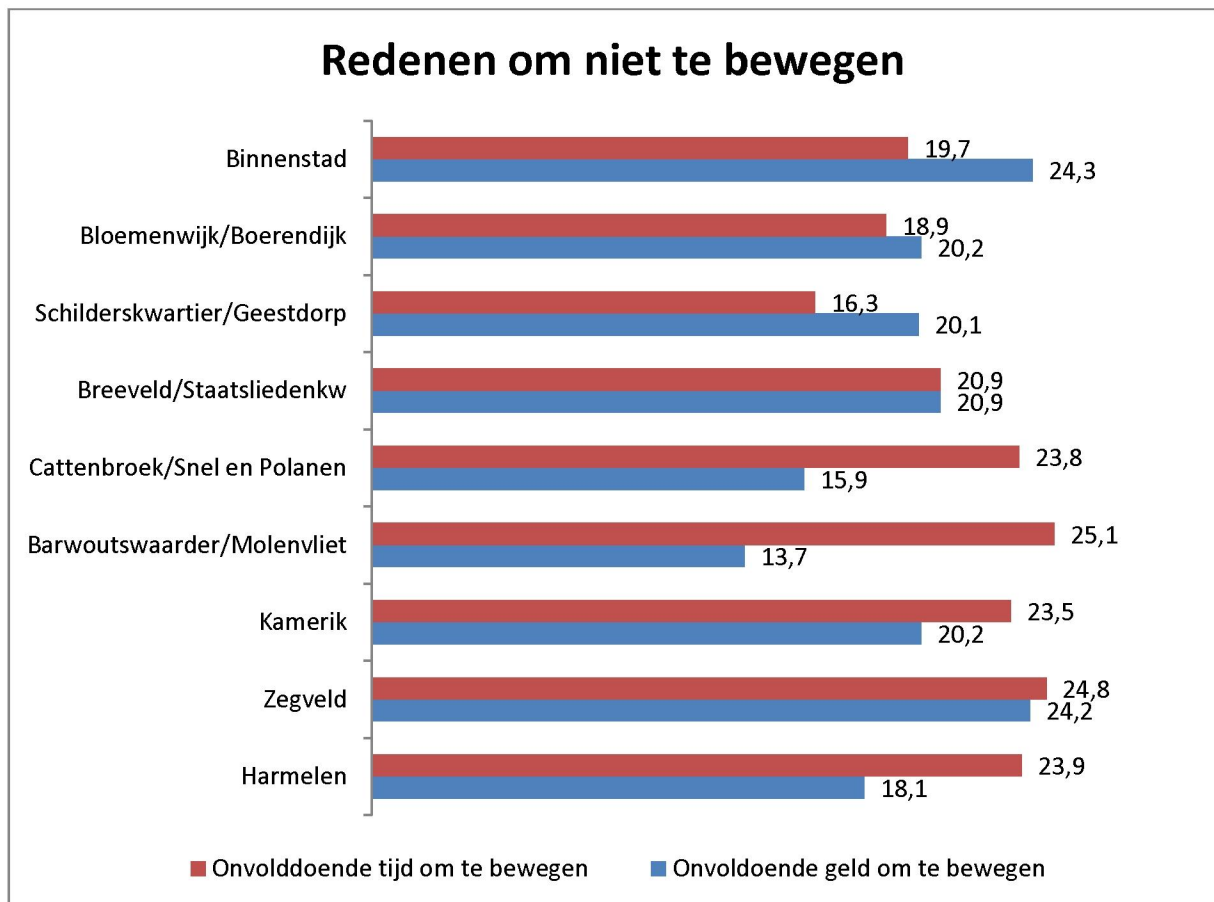
In onderstaande figuur is het bewegedrag van 65 plussers afgezet tegen twee bewegingsnormen:

- De fitnorm: minimaal 3 maal per week 20 minuten intensief bewegen,
- De Nederlandse Norm Gezond Bewegen: op ten minste 5 dagen minimaal 30 minuten matig intensief bewegen

Figuur 2-6: Bewegedrag, bron: GGD Gezondheidsmonitor

Vooral in Zegveld, het Schilderskwartier en de Binnenstad voldoen minder mensen aan de fitnorm. Aan de beweegnorm voldoen vooral inwoners uit Schilderkwartier/Geestdorp minder vaak. In Zegveld en de Binnenstad geven de meeste mensen aan onvoldoende geld te hebben om te bewegen:

Figuur 2-7: Redenen om niet te bewegen, bron: GGD Gezondheidsmonitor

2.3 Genotmiddelen

Onder genotmiddelen wordt gebruik van alcohol, tabak en drugs verstaan.

2.3.1 Alcohol, roken en drugsgebruik onder jongeren

Het percentage jongeren dat ooit gerookt heeft of alcohol of drugs gebruikt is de afgelopen jaren gedaald. Jongeren in Woerden roken minder dan gemiddeld en hebben minder vaak 'ooit alcohol gedronken'. Roken en het softdrugsgebruik in Woerden is laag in vergelijking met de regio.

Alcohol, roken en drugsgebruik onder jongeren (klas 2 en 4) in %			
	Gemeente Woerden		Regio Utrecht excl. Utrecht stad
	2011	2015	2015
Roken			
Ooit gerookt	28	19	22
Rookt dagelijks	5	3	4
Alcoholgebruik			
Ooit alcohol gedronken	48	49	54
Afgelopen 4 weken alcohol gedronken	37	26	27
Afgelopen 4 weken 5 glazen of meer gedronken bij één gelegenheid	28	16	18
Afgelopen 4 weken 5 glazen of meer gedronken bij één gelegenheid van de actuele drinkers	73	62	66
Afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	19	14	13
Ouders stemmen in met alcoholgebruik volgens jongere	49	46	44
Drugsgebruik			
Ooit cannabis gebruikt	7	5	10
Afgelopen 4 weken cannabis gebruikt	3	3	5
Ooit harddrugs gebruikt***	1	4	4
Ooit lachgas gebruikt		3	3

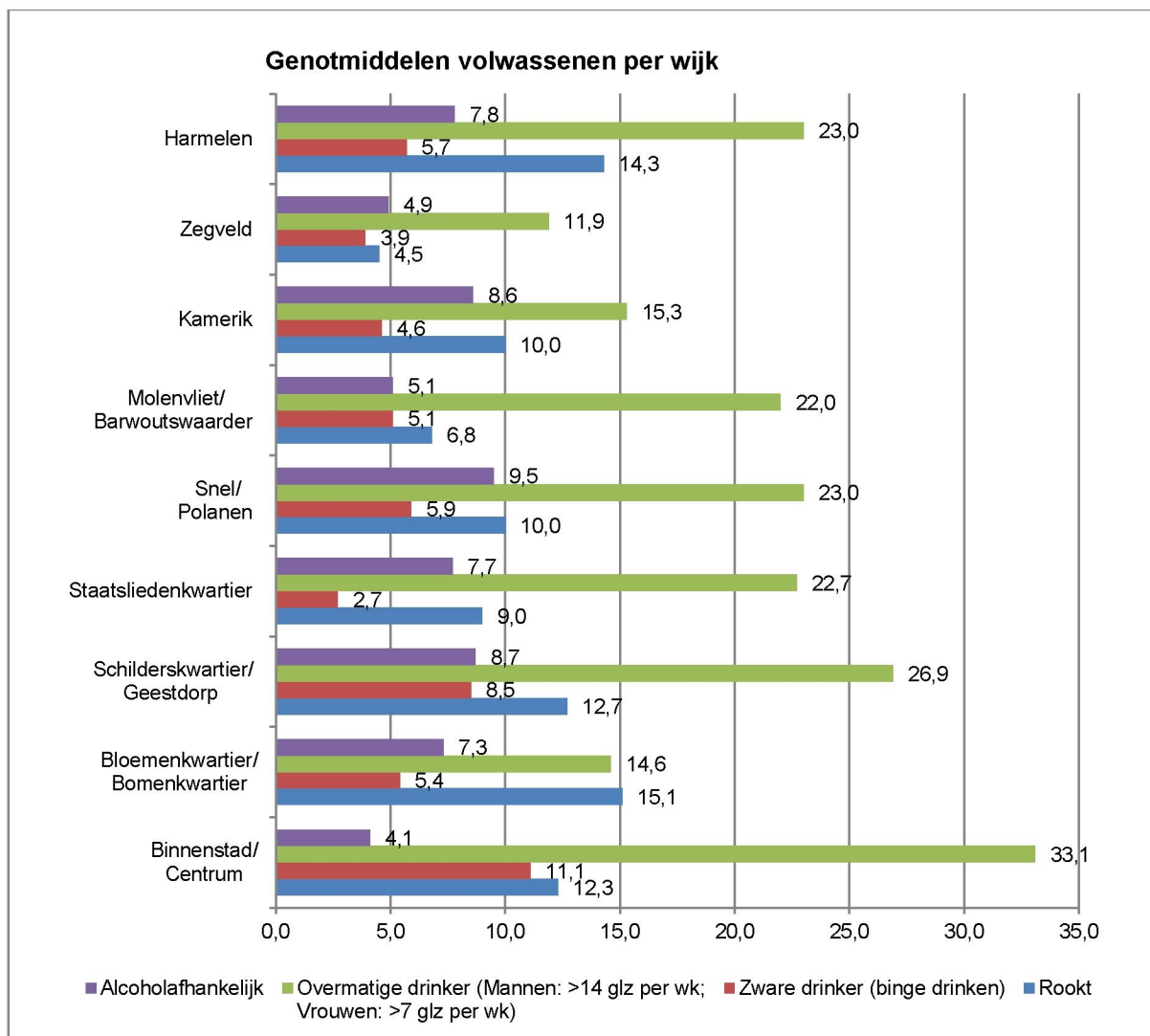
Tabel 2-12: Gebruik genotmiddelen onder jongeren, bron: GGD 2016

2.3.2 Alcohol, roken en drugsgebruik onder volwassenen

Alcohol- en drugsgebruik onder volwassenen in Woerden is gemiddeld. Meer dan gemiddeld is het aantal inwoners dat ooit lachgas gebruikt heeft en harddrugs gebruikt.

Alcohol, roken en drugsgebruik onder volwassenen (19-64 jaar) in %		
	Woerden	Regio Utrecht-West
Roken		
Rookt	21,5	21,6
Alcoholgebruik		
Zware drinker (binge drinken)	13,1	10,4
Overmatige drinker (man: >14 glz/week; vrouw: >7 glz/week)	18,2	19,8
Alcoholafhankelijk	9,1	9,2
Drugsgebruik		
Ooit cannabis gebruikt	27,3	25,9
Afgelopen 4 weken cannabis gebruikt	3,5	2,5
Cannabisafhankelijk	9,1	9,2
Ooit harddrugs gebruikt	9,2	8,5
Afgelopen 4 weken harddrugs gebruikt	2,3	1,4
Ooit lachgas gebruikt	6,6	5,8
Afgelopen 4 weken lachgas gebruikt	0,5	0,3

Tabel 2-13: Gebruik genotmiddelen onder volwassenen, bron: GGD 2016

Figuur 2-8: Genotmiddelen volwassenen, bron: GGD 2016

In de binnenstad wonen de meeste rokers en overmatige drinkers. In Zegveld het minst.

2.3.3 Alcohol en roken onder ouderen

Het percentage senioren dat rookt lag in 2016 lager dan het gemiddelde in de GGD-regio Utrecht en ook iets lager dan in de regio Utrecht-West. Qua alcoholgebruik valt met name het percentage alcoholafhankelijken op; dit ligt ruim een procent hoger dan in de regio Utrecht-West. Het de percentage overmatige drinkers ligt boven het landelijk gemiddelde ligt, maar onder de percentages van de regio's. Er zijn geen cijfers over drugsgebruik onder senioren beschikbaar.

Genotmiddelen ouderen (65+ jaar) in 2016 in %				
	Woerden	Regio Utrecht-West	GGD regio Utrecht	Nederland
Rookt	11,1	11,2	11,6	11,8
Zware drinker (binge drinken) ²	5,9	6,6	6,1	6,3
Overmatige drinker ³	22,2	25,6	24	21,2
Alcoholafhankelijk	7,5	6,3	7,2	-

Tabel 2-14: Gebruik genotmiddelen onder ouderen (65+), bron: GGD gezondheidsmonitor

² Mannen: minstens 1 dag per week 6 glazen of meer. Vrouwen: minstens 1 dag per week 4 glazen of meer.

³ Mannen: meer dan 14 glazen per week. Vrouwen: meer dan 7 glazen per week.

3 Groei, ontwikkelen en leren

In dit hoofdstuk richten we ons op de staat van de jeugd:

- De inzet van preventie en vroegtijdige signalering van opvoed- en opgroei problemen via de Jeugdgezondheidszorg;
- Onderwijs: Voor- en vroegschoolse opvang;
- Jeugdhulp: de inzet van de Jeugdhulp, de financiering ervan en veilig opgroeien

De bronnen die hiervoor zijn onder andere: het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD JGZ, Scholen op de kaart, DUO open data, Arbeidsmarktmonitor, jaarverslagen Regionaal Bureau Leerplicht, www.waarstaatjegemeente.nl, de Staat van Utrecht en de Jaarrapportages Save Midden Nederland (SVMN).

3.1 Preventie

3.1.1 Gebruik voorliggende voorzieningen

Bekendheid voorliggende voorzieningen in 2017 in %				
	Wel bekend		Niet bekend	
	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren
Jongerenwerk	29	30	71	70
Jeugdgezondheidszorg/ consultatiebureau	93	66	7	34
Kwadraad Maatschappelijk werk	24	10	76	90
Pedagogisch bureau	31	19	69	81
Sleutelclub Kamerik	32	21	68	79

Tabel 3-1: Bekendheid voorliggende voorzieningen, bron: CEO Jeugd (Ouders) en CEO Jeugd (Jongeren)

Aantallen voorliggende voorzieningen 2017	Wel gebruikt	
	Ouders	Jongeren
Jongerenwerk	1	10
Jeugdgezondheidszorg/ consultatiebureau	67	61
Kwadraad Maatschappelijk werk	2	0
Pedagogisch bureau	12	5
Sleutelclub Kamerik	5	4

Tabel 3-2: Gebruikte soort voorliggende voorziening, bron: CEO Jeugd (Ouders) en Jeugd (Jongeren), 2017

Handje helpen

Handje helpen, een organisatie die bemiddelt tussen vrijwilligers en hulpvragers met een beperking chronische ziekte of gedrag dat om extra zorg en aandacht vraagt. Deze organisatie biedt ondersteuning in de thuissituatie, ook aan de mantelzorgers. De organisatie biedt zowel jeugd- als volwassenenhulp. Beide staan in dit hoofdstuk.

Handje helpen zet vrijwilligers en stagiaires in op de volgende terreinen:

- Begeleiding bij deelname aan de maatschappij (o.a. sport en activiteiten)
- Overname van de zorg (ondersteuning mantelzorgers)
- Hulp bij regeltaken (mantelzorgmaatje)
- Hulp bij versterken sociale netwerk (mantelzorgmaatje en vriendenkringen)
- Begeleiding van mensen die op jonge leeftijd dement worden
- Begeleiding van vrijwilligers die mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel ondersteunen
- Pedagogische gezinsondersteuning

In 2018 waren er in Woerden 139 koppelingen tussen hulpvragers en vrijwilligers/stagiaires (2017: 113). In totaal werden 7.877 hulpuren ingezet (2017: 6.683) (bron: jaarverslag Hand-jehelpen 2018).

Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar wordt in Woerden uitgevoerd door de GGD regio Utrecht (GGDRU). In 2018 zijn 14.781 behandelingen van Woerdense inwoners van 0 tot 18 jaar uitgevoerd (onder behandelingen vallen ook bijvoorbeeld reguliere controles en vaccinaties). De vaccinatiegraad onder kinderen ligt, afhankelijk van het type vaccinatie, tussen de 93,6% en de 96,7%. Dit is tussen de 0,5 en 3% hoger dan de landelijke graden.

Naast het Rijksvaccinatieprogramma en het consultatiebureau voert de GGDRU een aantal specifieke programma's uit die gericht zijn op preventie en opvoedingsondersteuning:

- **Stevig Ouderschap** draagt bij aan een positieve, gezonde en veilige opvoeding. Het gaat om extra en vroegtijdige preventieve ondersteuning aan gezinnen waar de omstandigheden zwaarder zijn dan gemiddeld.
- **Prenatale zorg** is ondersteuning van kwetsbare aanstaande ouders: zij worden al voor de geboorte begeleid naar een zo optimaal mogelijke start met hun kind en het aanstaande ouderschap.
- **Pedagogisch bureau** biedt ondersteuning aan iedereen die vragen heeft over de opvoeding van kinderen van 0-19 jaar, bijv. over eet- en slaapproblemen, zindelijkheid, (peuter)puberteit, seksualiteit en agressie, ruzie en wederzijds onbegrip.
- **Zorgconsulent eigen taal en cultuur** is extra inzet om de specifieke problematiek bij gezinnen met een niet-westerse achtergrond te verbeteren. Hoofdzakelijk gaat het hier om het overbruggen van taal- en cultuurverschillen.

Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar	
Dienst	Aantal trajecten/vragen/uren 2018
Stevig Ouderschap	27 trajecten
Prenatale zorg	11 trajecten
Pedagogisch bureau	49 ondersteuningsvragen
Zorgconsulent eigen taal en cultuur	376 uur

Tabel 3-3: Jeugdgezondheidszorg, bron: Maatwerkverantwoording GGD regio Utrecht, 2018

Buurtgezinnen

Buurtgezinnen is in april 2018 begonnen met het ondersteunen van gezinnen die daar behoefte aan hebben. De zogenaamde 'vraaggezinnen' worden gekoppeld aan een vrijwillig 'steungezin' dat op uiteenlopende terreinen ondersteuning biedt. Bij problemen wordt deze ondersteuning zo dicht mogelijk bij huis en zo vroeg mogelijk geboden, laagdrempelig en preventief. Waar mogelijk wordt de hulp geboden vanuit het voorliggend veld.

Inzet Buurtgezinnen	april 2018 t/m maart 2019
Aanmeldingen vraaggezin	13
Aanmeldingen steungezin	19
Aantal gerealiseerde koppelingen	10
Aantal afrondingen	1

Tabel 3-4: Buurtgezinnen, bron: Eindrapportage Buurtgezinnen.nl in Woerden april-2018 – maart 2019

In 2018 hebben er 'eerste gesprekken' met 3 gezinnen plaatsgevonden, die zich niet officieel hebben aangemeld en dus ook niet in bovenstaande cijfers zijn verwerkt. De 13 aangemelde vraaggezinnen hebben overwegend de Nederlandse nationaliteit (er 2 gezinnen met een

niet-westerse migratieachtergrond) en we zien 6 eenoudergezinnen en 7 tweeoudergezinnen. De gezinnen zijn vrij gelijkmatig verdeeld over de diverse wijken. Kijkend naar de kinderen in deze gezinnen zien we 11 kinderen in de leeftijdscategorie 4-12 jaar, en 2 kinderen ouder dan 12 jaar. De ondersteuning wordt met name geboden op de terreinen 'Opvoeding en overbelasting ouders' en 'Beperking/ziekte ouder of kind'.

Effecten van Buurtgezinnen		
Verwacht effect op kinderen vraaggezin na koppeling		
	Effect	Aantal kinderen
	Onbezorgd kind zijn	7
	Horizonverruiming en ontwikkeling	9
	Toename zelfvertrouwen/veerkracht	6
	Meer sociale contacten	6
	Verbetering schoolprestaties	3
	Vermindering gedragsproblemen	6
Verwacht effect op ouders vraaggezin na koppeling		
	Effect	Aantal ouders
	Uitrusten en vermindering opvoedstress	10
	Uitbreiden opvoedrepertoire	5
	Toename zelfvertrouwen/veerkracht	10
	Uitbreiden netwerk	7
	Toename vertrouwen in de toekomst	8
	Activering (werk, studie, ander helpen)	6
Verwacht effect op levensgebied vraaggezin na koppeling		
	Effect	Aantal gezinnen
	Wonen	n.v.t.
	Financiën	n.v.t.
	Sociale relaties	4
	Lichamelijke gezondheid	3
	Psychische gezondheid	7
	Werk / activiteiten	2
	Zingeving	3
Effect op de kosten		
	Effect	Aantal gezinnen
	Hulpverlening is gestopt	1
	Hulpverlening is verminderd	3

Tabel 3-5: Effecten buurtgezinnen, bron: Eindrapportage Buurtgezinnen.nl in Woerden apr. 2018 – mrt. 2019

De ondersteuning door Buurtgezinnen in Woerden is in april 2018 gestart. De effecten zijn nog lastig te meten omdat vraag- en steungezinnen kort geleden (0-7 maanden) zijn gekoppeld. Ook is het lastig vast te stellen in welke mate de hulpverlening op andere terreinen hierdoor verminderd is.

Kwadraad

Het maatschappelijk werk is voor iedere burger toegankelijk en door de generalistische kennis van de professionals komen vragen op alle leefgebieden voor. Het maatschappelijk werk analyseert aan de hand van een vraagverhelderingsgesprek of de burger met kortdurende ondersteuning weer zelf verder kan of dat inzet van specialistische zorg nodig is. Het versterken van de inwoner en zijn of haar netwerk is hierbij altijd het uitgangspunt.

Maatschappelijk werk door Kwadraad, 2018			
Kwartaal	Aantal trajecten		Terugval
	Gestart	Afgesloten	Aantal
2018-KW1	82	53	1
2018-KW2	65	73	2
2018-KW3	80	40	1
2018-KW4	89	89	2
Totaal	316	255	6

Tabel 3-6: Maatschappelijk werk, bron: Jaarverslag Kwadraad Woerden, 2018

Buurtwerk

Het jongerenwerk is gemiddeld 7 keer per week op vaste plekken in de gemeente Woerden actief. In totaal had het jongerenwerk in 2018 zo'n 250 jongeren in beeld, waarvan er ongeveer 100 op naamniveau bij de jongerenwerkers bekend zijn. Daarnaast heeft het jongerenwerk contact gehad met 126 ouders.

Het jongerenwerk biedt op verschillende manieren ondersteuning aan jongeren, bijvoorbeeld op het gebied van talentontwikkeling door jongereninitiatieven te faciliteren en CityTrainers op te leiden. Jongeren met worden geholpen met enkelvoudige hulpvragen: in 2018 gingen vragen met name over financiën, school, vrijetijdsbesteding, hulpverlening en huisvesting. Het jongerenwerk leidt jongeren toe naar regulier sport-, cultuur- en ander vrijetijdsaanbod en verwijst naar hulpaanbod daar waar dat nodig is. Vanaf 2019 biedt het jongerenwerk ook zelf jongerencoaching aan voor jongeren met wat complexere vragen, maar voor wie inzet van jeugdhulp te zwaar is.

Maatschappelijk werk door Kwadraad, 2018		Aantal jongeren ⁴
Jongereninitiatieven		200
Citytrainers		13
Enkelvoudige hulpvragen		46
Toeleiding naar regulier aanbod		45
waarvan:		
- Zwembad Harmelen		6
- Sportverenigingen		5
- Islamitisch Cultureel Centrum		14
- Stichting Dunya		2
- Sportactiviteit Molenvliet		18
Doorverwijzingen hulpaanbod		4
- Kwadraad		2
- Kwintes		1
- Leger des Heils		1

Tabel 3-7: Buurtwerk, bron: Eindrapportage Buurtwerk Woerden, jongerenwerk 2018

⁴ Aantal jongeren per activiteit kan overlappen

3.1.2 Schooluitval en –verzuim

Het Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest (RBL) begeleidt verzuimende leerlingen. Jongeren moeten de kans krijgen zich zo te ontwikkelen dat ze in de samenleving kunnen meedoen. Voor de één is dit het behalen van een startkwalificatie, voor de ander is dit het verkrijgen van de juiste baan of een vorm van dagbesteding. Als een leerling afhaakt gaat het RBL samen met de school in gesprek met de leerling en zijn ouders. Zij onderzoeken wat er nodig is om de leerling terug naar school te laten gaan.

In de RBL regio waren in het schooljaar 2017/2018 29.618 leerplichtigen; alle leerlingen tussen 5 tot en met 17 jaar.

	Woerden
Totaal aantal leerplichtige leerlingen, 5 t/m17jr.	8.794

Tabel 3-8: Aantal leerplichtige leerlingen, bron: Jaarverslag RBL schooljaar 2017/2018

3.1.3 Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden afwezig is en/of te laat komt.

Schoolverzuim uitgesplitst naar soort 2017/2018				
Soort onderwijs	Ziekte	Signaal/spijbelen	Te laat komen	Luxe
Basisonderwijs	2	2	0	10
Voortgezet onderwijs	12	49	16	3
Middelbaar beroepsonderwijs	3	91	2	0
(Voortgezet) speciaal onderwijs	0	17	3	1
Totaal	17	159	21	14

Tabel 3-9: Schoolverzuim, bron: Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest Jaarverslag schooljaar 2017-2018

Aantal leerlingen naar soort verzuim Woerden												
Soort	Ziekte			Signaal/spijbelen			Te laat komen			Luxe		
	15/16	16/17	17/18	15/16	16/17	17/18	15/16	16/17	17/18	15/16	16/17	17/18
PO	0	3	2	6	2	2	0	0	0	19	31	10
VO	19	3	12	75	70	49	35	15	16	4	15	3
MBO	4	6	3	83	83	91	3	1	2	0	0	0
(V)SO	0	2	0	0	9	17	0	2	3	0	1	1
Totaal	23	14	17	164	164	159	38	18	21	23	47	14

Tabel 3-10: Aantal leerlingen naar soort verzuim, bron: Jaarverslagen RBL 2015/'16, 2016/'17 en 2017/'18

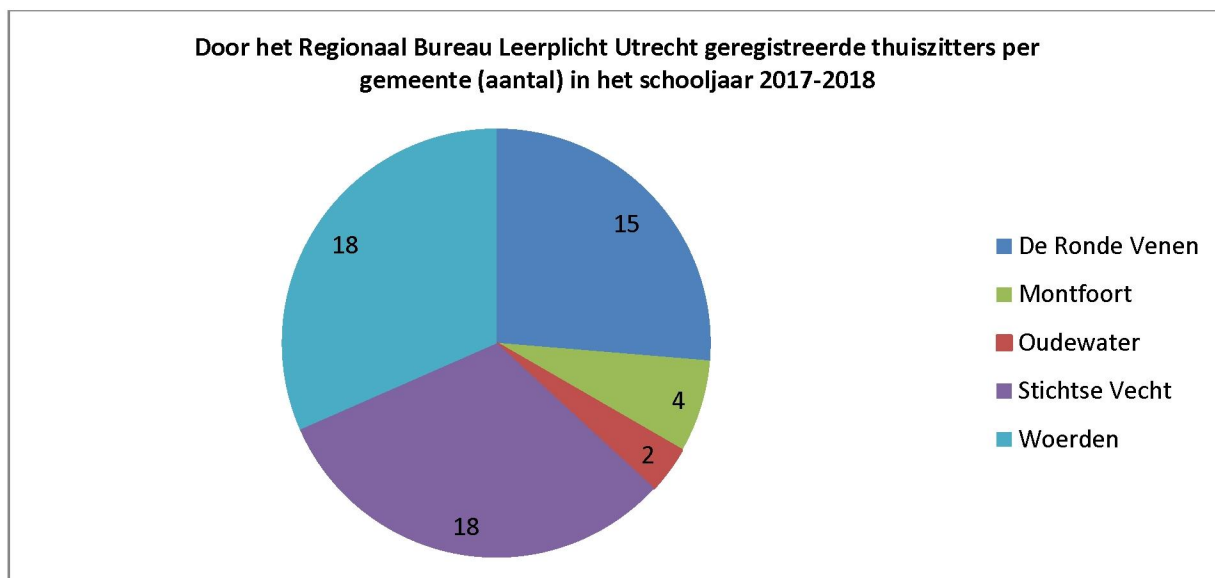
3.1.4 Thuiszitters en absoluut verzuim

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere die langer dan vier weken niet naar school gaat, maar wel ingeschreven staan bij een school én alle kinderen die überhaupt niet staan ingeschreven bij een school, maar wel leerplichtig zijn (absoluut verzuim). Deze jongere heeft geen ontheffing van leerplicht of vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs. Door goed aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte en door een integrale aanpak van betrokken partijen (school, jeugdarts, samenwerkingsverbanden

Passend Onderwijs, Leerplicht) kan thuiszitten worden beperkt en zelfs worden voorkomen. In 2017/18 zijn in de RBL regio 57 thuiszitters geregistreerd. Het grootste deel van deze leerlingen is na de 'thuiszitperiode' weer naar het onderwijs teruggekeerd (40 leerlingen). Dat kan zijn:

- de oorspronkelijke school/klas
- een andere school of ander schooltype
- een onderwijs-zorg arrangement

12 leerlingen zijn verhuisd of 18 jaar geworden, bij 9 leerlingen was nog geen passende oplossing gevonden.

Figuur 3-1: Geregistreerde thuiszitters, bron: Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest Jaarverslag schooljaar 2017-2018

In de RBL regio zijn in het schooljaar 2017/2018 47 onderzoeken ingesteld naar mogelijke gevallen van absoluut verzuim. In 46 gevallen bleek geen sprake van absoluut verzuim, in 1 geval bleek dit wel het geval.

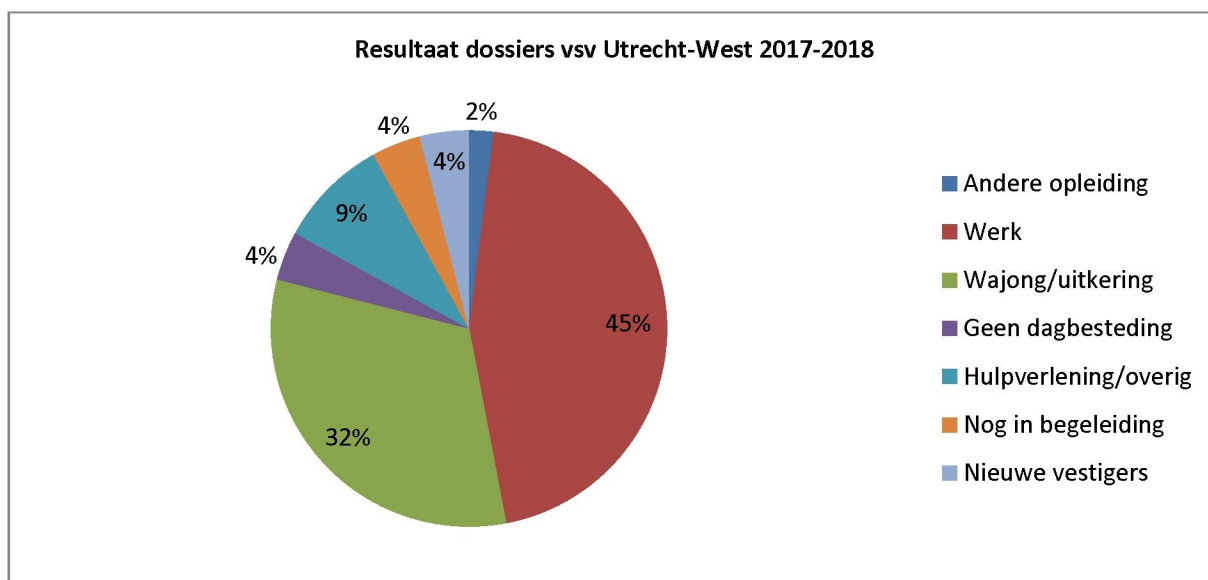
3.1.5 Nieuwe vroegtijdig schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder een startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo-2-diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers dat aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. Hieronder staan de vsv'ers uit Woerden beschreven. We zien een wisselend beeld in de toe- of afname van het aantal vsv'ers. Het overgrote deel van het totaal aantal nieuwe vsv'ers betreft MBO-leerlingen.

Nieuwe vroegtijdig schoolverlaters				
Schooljaar	Woerden			Utrecht-West
	2015-16	2016-17	2017-18	2017-18
Aantal nieuwe vsv'ers	49	70	47	208
Vsv'ers in %	1,07 %	1,50%	1,02%	1,34%

Tabel 3-11: Nieuwe voortijdig schoolverlaters, bron: Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest Jaarverslag, schooljaar 2017-2018

In 2017/18 zijn in RBL-verband in totaal 959 dossiers voortijdig schoolverlaten in behandeling. Dit betreft zowel bestaande/oude dossiers als nieuwe dossiers. Zolang een jongere nog geen 23 jaar is, en geen dagbesteding heeft (onderwijs, werk of hulpverlening of combinaties) wordt jaarlijks deze situatie gecontroleerd. Eerst door de administratie, namelijk onderzoek naar schoolinschrijving, inkomen/werk. Als hieruit blijkt dat de jongere 'op de bank zit' zonder dagbesteding vindt overdracht plaats aan het samenwerkingsverband van scholen en gemeenten (RMC)-team en wordt er een begeleidingstraject aangeboden. Hieronder staat het resultaat weergegeven van het jaar 2017-2018.

Figuur 3-2: Resultaat dossiers vroegtijdig schoolverlaters, bron: Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest Jaarverslag 2017-2018

3.2 Voor- en Vroegschoolse educatie

Voor kinderen bij wie sprake is van een (dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstand, en hun ouders deze achterstand niet zelf kunnen aanpakken, is er de mogelijkheid om 10 uur gebruik te maken van gesubsidieerde VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) op een peutergroep. Het doel hiervan is om kinderen zoveel mogelijk zonder achterstand in te laten stromen in groep drie van de basisschool.

De jeugdarts van de GGD beoordeelt op basis van gemeentelijke criteria of kinderen een VVE-indicatie krijgen, waarmee ouders bij de gemeente de VVE-subsidie kunnen aanvragen. Kinderen met een indicatie worden vervolgens door de VVE-coördinator geleid naar een VVE-locatie. De gemeente geeft voor de subsidie een beschikking af van anderhalf jaar, waardoor er gemiddeld honderd kinderen een gesubsidieerde VVE-plek hebben.

In 2018 heeft de GGD 70 VVE indicaties afgegeven, waarvan 65 kinderen zijn ingeschreven op een VVE locatie. Ouders van twee kinderen wilden nog wachten met een VVE groep en ouders van twee kinderen besloten hun kind naar een reguliere kinderopvang of gastouder te brengen zonder VVE. 1 kind is op het moment van schrijven nog niet geplaatst. Er is 12 keer een indicatie afgegeven voor een derde dagdeel VVE.

- Aantal nieuwe indicaties 2018: 70
- Reden nieuwe indicaties 2018
- Lage opleiding ouders: 17 kinderen;
  - Risico op achterstand Nederlandse taal: 23 kinderen;
  - gemeente specifieke: 11 kinderen;
  - Combinatie 1+2: 17 kinderen;
  - Combinatie 2+3:2 kinderen.

Voor- en vroegschoolse opvang, verdeeld naar opvanglocatie				
Locatie	Peutergroep	Afgegeven beschikkingen		
		2016	2017	2018
Harmelen	Moeder de Gans	3	2	2
	Peuterhof/Nijntje Pluis (KMN Kind&Co)	2	5	3
Kamerik	De Poppenkast	2	1	2
Zegveld	Peuterpret (KMN Kind&Co)	6	4	3
Woerden - Molenvliet	Paddenstoel (KMN Kind&Co)	8	16	6
	Kabouters (KMN Kind &Co)	8	6	4
	Tinkelbel (KMN Kind&Co)	1	0	6
Woerden – Schilderskwartier	Kloddertje (KMN Kind&Co)	7	18	14
Middelland	Speelweide	2	2	0
	Scheve Schuit	2	0	1
	De Verborgten Schat	-	-	2
Staatsliedenkwartier	Kwebbel (KMN Kind&Co)	7	3	6
Spel & Polanen	Koters (KMN Kind&Co)	1	0	1
	Snoetjes (KMN Kind&Co)	2	3	1
	Bubbels (KMN Kind&Co)	2	2	3
Bomen- en Bloemenbuurt	Haventje (KMN Kind&Co)	13	10	11
	Kleine Beer (KMN Kind&Co)	1	-	-
Totaal		66	72	65

Tabel 3-12: Voor- en vroegschoolse opvang, bron: Administratie gemeente Woerden

3.3 Jeugdhulp

De cijfers in deze paragraaf zijn afkomstig van het de gemeentelijke administratie en SAVE/Veilig thuis. De inzet van jeugdhulp is onderverdeeld in de toegang tot jeugdhulp, de duur van de jeugdhulp, het aantal ingezette trajecten en de totale kosten van deze trajecten. Cijfers met een * in 2018 zijn aantallen of bedragen die nog niet definitief zijn vastgesteld.

3.3.1 Inzet jeugdhulp

Er is onderscheid gemaakt tussen het aantal inwoners waarvoor een beschikking is afgegeven en het aantal inwoners waarvoor een betaling is verricht. De reden dat er soms (nog) geen betaling is verricht kan zijn omdat de aanbieder nog niet heeft gefactureerd of doordat uiteindelijk andere of geen zorg is ingezet.

Het aantal inwoners met één of meer beschikte maatwerkvoorzieningen nam tussen 2016 en 2017 toe met 7,3%. In 2018 nam het aantal met 8,8% toe.

Aantal inwoners	2016	2017	2018
Beschikking afgegeven	1.317	1.413	1.537

Tabel 3-13: Jeugdzorg, aantal inwoners per jaar, bron: Administratie gemeente Woerden

Tussen 2016 en 2017 was een afname van het percentage ouders dat altijd of vaak wist waar zij terecht konden met hun vraag. Het aantal jongeren dat wist waar zij terecht moesten nam licht toe. Ongeveer tweederde tot driekwart wordt doorverwezen door huisartsen of specialisten. Een kwart tot een derde van de maatwerkvoorzieningen in de jeugdhulp wordt door de gemeentelijke toegang beschikt.

Ik weet waar ik terecht kan als ik hulp nodig heb				
	2016		2017	
	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren
Altijd	26%	35%	16%	35%
Vaak	42%	36%	45%	38%
Soms	27%	22%	35%	24%
Nooit	4%	7%	4%	3%

Tabel 3-14: Waar kan ik terecht?, bron: CEO Jeugd, 2016-2017

In tegenstelling tot de Staat van Woerden 2018, is er dit jaar wat betreft de aantallen maatwerkvoorzieningen voor gekozen te kijken naar het aantal daadwerkelijk geleverde en betaalde maatwerkvoorzieningen.

De totale kosten voor jeugdhulp blijven, in tegenstelling tot de aantallen maatwerkvoorzieningen, min of meer gelijk. Dit komt met name door een afname in de relatief dure zorg, pleegzorg en zorg in het Landelijk Transitie Arrangement, en een toename in relatief goedkope zorg, met name dyslexie en begeleiding jeugd.

Naast het aantal inwoners in zorg, wordt het aantal maatwerkvoorzieningen geregistreerd. Een inwoner kan 1 of meer maatwerkvoorzieningen hebben. Het is mogelijk dat deze opvolgend zijn maar ze kunnen ook gelijktijdig aangeboden worden. In de volgende tabel zijn alle maatwerkvoorzieningen opgenomen waarvoor een betaling is verricht.

Aantal maatwerkvoorzieningen en kosten Jeugd						
	Maatwerkvoorzieningen			Kosten (€ x 1.000)		
	2016	2017	2018*	2016	2017	2018*
Advies en expertise	0	9	4		7	6
Basis-GGZ	336	240	159	285	170	120
Specialistische-GGZ	845	844	852	2.901	2.313	1.635
Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)	1	48	147		90	231
Begeleiding Jeugd	116	103	166	706	544	616
Behandeling Jeugd	25	170	173	267	809	662
Dagbesteding (18-)	24	51	64	368	289	314
Persoonlijke verzorging	1	1	3	3	1	3
Pleegzorg	62	70	60	593	643	535
Gezinshuis	0	2	5		68	135
Residentiële zorg	18	27	14	354	650	438
Kortdurend Verblijf	0	0	4			6
Essentiële functie	8	11	17	385	334	551
Crisiszorg	9	9	17	38	26	197
Landelijk Transitie Arrangement	78	77	27	999	646	131
Niet gecontracteerde zorg	45	78	58	168	389	277
SAVE *				1.232	1.144	1.322
PGB Jeugd	308	305	294	728	737	651
Vervoer Jeugd	0	1	2			15
Overig gedeclareerd **	0	3	39	63	1	1.104
Totaal	1.876	2.049	2.105	9.091	8.862	8.948

Tabel 3-15: Gebruik en kosten Jeugdzorg, bron: Administratie gemeente Woerden

* SAVE rapporteert in tijdseenheden in plaats van aantallen indicaties.

** De kosten voor zorg in de categorie 'Overig gedeclareerd' zijn kosten die op dit moment nog niet aan een perceel zijn toe te wijzen doordat de jaarafsluiting 2018 nog niet gedaan is.

3.3.2 Veilig opgroeien

Jeugdhulp/inzet van Samen Veilig (SAVE) Midden Nederland (SVMN):

De organisatie SVMN voert sinds 2015 het integrale aanbod op veiligheid voor jeugdigen en volwassenen uit. SVMN heeft de volgende taken:

1. Preventieve inzet Jeugdbescherming en Jeugdreclassering voor jongeren van 0-18 jaar (drang-taken), door SAVE-team Woerden, Oudewater, Montfoort.
2. Inzet diensten Gecertificeerde Instelling voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering voor jongeren van 0-18 jaar o.b.v. de Jeugdwet, dwang-taken met een maatregel van de kinderrechter, door SAVE-team Woerden, Oudewater, Montfoort.
3. Inzet Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) o.b.v. de Wmo voor inwoners van 0-100 jaar), door Veilig Thuis.

Het aantal malen dat SAVE- begeleiding of begeleiding zonder maatregel is ingezet laat door de jaren een uiteenlopend beeld zien voor Woerden en daardoor ook de voor de inkoopregio Utrecht-West. Er is geen verklaring gegeven voor de jaarlijkse toe- en afnames. Er zijn geen signalen dat kinderen niet geholpen zijn die wel geholpen hadden moeten worden. De conclusie is daarom dat de behoefte aan de inzet door onbekende oorzaak per jaar sterk verschilt.

Preventieve inzet Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (dwang)

SAVE	Woerden				Utrecht-West			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Consulteren SAVE ⁵	15	25	15	9	104	109	54	39
SAVE-begeleiding/ Begeleiding zonder Maatregel ⁶	111	80	129	84	316	287	355	347
SAVE-onderzoek ⁷	117	62	62	45	273	178	163	139

Tabel 3-16: SAVE, bron: Jaarrapportages SVMN 2015-2018

De Inzet Jeugdbescherming en Jeugdreclassering op basis van een maatregel van de kinderrechter (dwang)

Maatregelen die kunnen worden ingezet door SAVE zijn (voorlopige) onder toezicht stelling (V)OTS, Voogdij en regulier toezicht en begeleiding. Opvallend is de daling van het aantal OTS.

⁵ Woerdenwijzer raadpleegt SAVE-team met adviesvraag vanwege zorgen over veiligheid

⁶ Traject van 4 maanden, waarbij er vertrouwen is dat de veiligheid zonder dwang hersteld kan worden. SAVE stelt de veiligheidseisen en monitort deze/ uitvoering hulp door of vanuit het lokale team

⁷ N.a.v. een zorgmelding over een minderjarige bij VT wordt door het SAVE-team een triage gedaan om een risico-inschatting te maken. Als uit triage blijkt dat er nog onvoldoende informatie beschikbaar is om de (on)veiligheid in kaart te brengen volgt een SAVE Onderzoek. Een SAVE Onderzoek is erop gericht alle relevante informatie te verzamelen bij het gezin en diverse partijen om op basis daarvan een vervolgstap af te wegen.

	Woerden				Utrecht-West			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
OTS en VOTS 1 ^e jaar ⁸	10	12	20	12	52	46	67	47
OTS 2 ^e jaar/ verlening OTS ⁹	53	38	28	19	143	80	70	64
Voogdij ¹⁰	15	17	16	8	78	74	75	39
Regulier toezicht en begeleiding bij Jeugdreclassering (JR) ¹¹	11	10	9	5	34	28	34	26

Tabel 3-17: Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, bron: Jaarrapportages SVMN 2015-2018

Verwijsindex

De Verwijsindex risicojongeren (afgekort VIR) is een digitaal hulpmiddel waar een professional een signaal in kan afgeven over een jeugdige die bepaalde risico's loopt in zijn fysieke, psychische, sociale of cognitieve ontwikkeling naar volwassenheid. Wanneer een andere professional die ook betrokken is bij de jeugdige een signaal afgeeft ontstaat er een match.

Door tijdig gebruik te maken van de Verwijsindex, worden de professionals eerder geïnformeerd over elkaars betrokkenheid en zodoende in staat gesteld in een vroeg stadium, met toestemming van ouders/jeugdige en indien nodig, met elkaar af te stemmen en de samenwerking met elkaar aan te gaan. Daarbij wordt na een match ook gevraagd wie, rondom de samenwerking, de regie heeft en of er afstemming heeft plaatsgevonden. In de verwijsindex staat geen inhoudelijke informatie.

In 2017 hebben 28 afzonderlijke instanties signalen laten registreren.

Aantal signalen en matches voor jongeren woonachtig in de gemeente Woerden			
	2015	2016	2017
Signalen ¹²	235	324	453
Clientmatches ¹³	276	274	157
Gezinsmatches ¹⁴	144	224	175

Tabel 3-18: Aantal signalen en matches, bron: www.multisignaal.nl

⁸ Een Onder Toezicht Stelling (OTS) geldt meestal voor een jaar. De kinderrechter wijst de GI aan (SVMN) als uitvoerder van de maatregel. De SAVE-werker heeft gedeeld gezag met ouders. SAVE-werker moet binnen 6 weken met gezin en netwerk een plan van aanpak rondom herstel van veiligheid opstellen. Ouders moeten belangrijke beslissingen overleggen met de SAVE-medewerker.

Een Voorlopige Onder Toezicht Stelling wordt in geval van spoed ingezet.

⁹ Na een herbeoordeling van de kinderrechter kan de OTS verlengd worden.

¹⁰ Rechter spreekt gezags-beëindigende maatregel uit op advies Raad voor de Kinderbescherming. Ouders hebben geen gezag meer over hun kind. Gezagsverantwoordelijkheid wordt belegd bij GI (SVMN).

¹¹ Rechter heeft een jeugdreclasseringsmaatregel uitgesproken. SAVE werker begeleidt de jongere en houdt toezicht op de voorwaarden die rechter heeft gesteld. Doel is dat de jongere niet terugvalt (recidive). Als minderjarige zich niet aan de voorwaarden houdt meldt de SAVE-werker dit bij de officier van justitie, die dan de vervolgstappen bepaalt.

¹² Een signaal wordt afgegeven wanneer een professional betrokken is bij een jeugdige én een redelijk vermoeden heeft dat de jeugdige op welk (leef)gebied dan ook moeilijkheden ondervindt, en wanneer de veiligheid en ontwikkeling naar volwassenheid worden bedreigd.

¹³ Zodra minimaal twee signalen zijn afgegeven op eenzelfde jeugdige ontstaat een cliëntmatch. Ook als er al een match was en er een nieuw signaal erbij komt wordt meegeteld als match. Dat kan betekenen dat er meerdere matches over dezelfde jeugdige zijn.

¹⁴ Zodra een signaal een match vormt met een signaal dat is afgegeven voor jeugdigen met minimaal één overeenkomende ouder, is er sprake van een gezinsmatch. Ook als er al een gezinsmatch was en er een nieuw signaal erbij komt wordt meegeteld als match. Dat kan betekenen dat er meerdere matches over dezelfde jeugdige zijn. De gezinsmatch is actief sinds november 2015.

3.3.3 Tevredenheid ontvangen Jeugdhulp

In de Jeugdwet is de verplichting opgenomen dat gemeenten jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek afnemen. Met dit onderzoek worden de ervaringen onderzocht op het gebied van:

1. De toegankelijkheid van voorzieningen;
2. De kwaliteit van de jeugdhulp en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;
3. De bijdrage van de jeugdhulp en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering aan het gezond en veilig opgroeien, het groeien naar zelfstandigheid, de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie.

Het onderzoek is uitgevoerd onder ouders en jongeren (12 tot 16 jaar) die gebruik maken van individuele voorzieningen, overige voorzieningen of ten aanzien van wie een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering is uitgevoerd. In onderstaande tabel staan de resultaten opgenomen van de drie jaren dat het cliëntervaringsonderzoek is uitgevoerd. Alleen de stellingen waarop de grootste verschillen zijn gevonden, zijn opgenomen in onderstaande tabel. Daarbij is het in verband met het ontbreken van de ruwe data van 2015, niet mogelijk conclusies te trekken over de significantie van de verbeteringen of verslechteringen tussen 2015 en de latere jaren.

Tevredenheid ondersteuning op een schaal van 1 tot 10		
	2016	2017
Zorg/ondersteuning van de zorgaanbieder	7,8	7,8
WoerdenWijzer	7,4	7,2

Tabel 3-19: Tevredenheid ondersteuning, bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017

Resultaten cliëntervaringsonderzoek			
	2015	2016	2017
Toegang tot de hulp			
<i>'Ik ben snel geholpen'</i>	32%	24%	25% (^)
<i>'Ik kan de hulp krijgen die ik nodig heb'</i>		73%	89% (^)
<i>'Ik kan de hulp krijgen die mijn kind nodig heeft'</i>		73%	75% (^)
Kwaliteit van de hulp			
<i>'Ik word goed geholpen bij vragen en problemen'</i>	35%	52%	34%
<i>'Beslissingen over de hulp worden samen met mij genomen'</i>	32%	46%	43%
Effect van de ondersteuning			
<i>'Door de hulp kan ik beter mijn problemen oplossen'</i>	86%	67%	76% (^)
<i>'Door de hulp kan ik beter voor mezelf opkomen'</i>	74%	58%	68% (^)
<i>Door de hulp wordt er beter</i>	45%	59%	68% (^)

Resultaten cliëntervaringsonderzoek			
	2015	2016	2017
<i>naar mij geluisterd'</i>			
<i>'Door de hulp gaat het thuis beter'</i>	69%	60%	72% (^)
<i>'Door de hulp heb ik meer vertrouwen in de toekomst'</i>	73%	64%	80% (^)
<i>'Door de hulp is mijn relatie met vrienden en anderen beter geworden'</i>	53%	44%	56% (^)

Tabel 3-20: Cliëntervaringsonderzoek, bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017

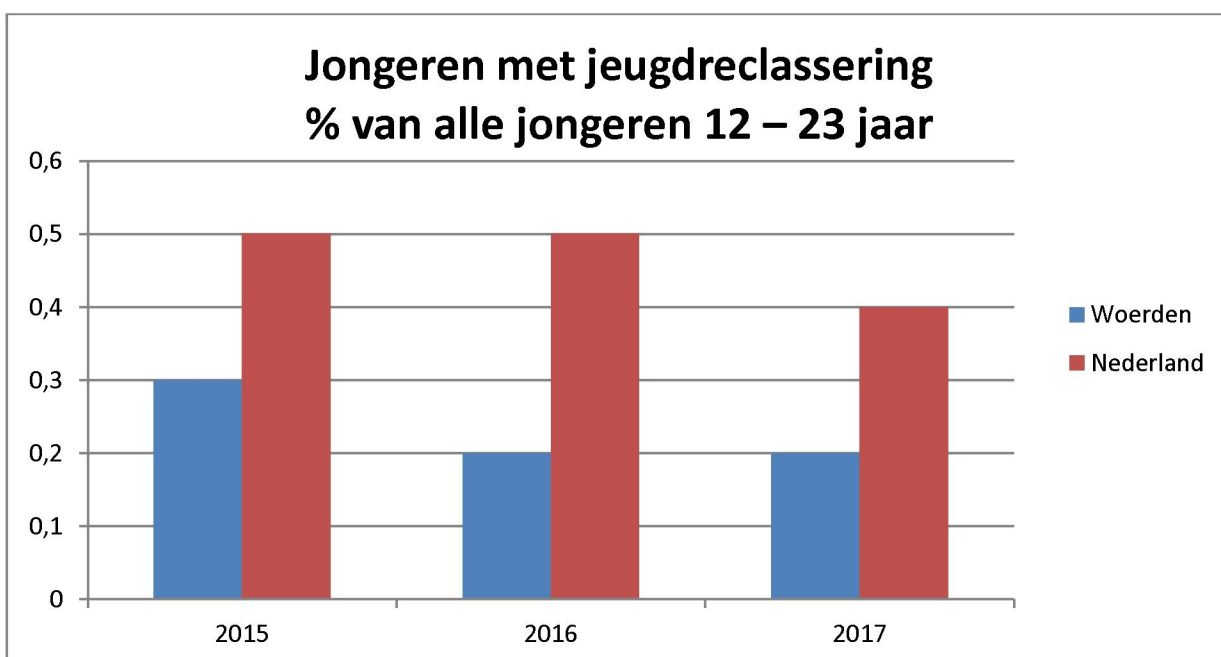
3.4 Jeugdbescherming en jeugdcriminaliteit

3.4.1 Jeugdbescherming

Zie hoofdstuk Groei, ontwikkelen en leren, paragraaf 3.3.2. Veilig opgroeien.

3.4.2 Jeugdcriminaliteit

In 2015 is 1,04% van de jongeren tussen 12 en 21 jaar met een delict voor de rechter verschenen. De kinderrechter kan besluiten dat een jeugdige die een strafbaar feit heeft gepleegd (soms naast een straf) begeleid moet worden door de jeugdreclassering. De zwaarte van de maatregel hangt af van de ernst en het aantal delicten dat een jeugdige heeft gepleegd.

Figuur 3-3: Jeugdreclassering, bron: waarstaatjegemeente.nl

Halt-verwijzing door	2013	2014	2015	2016	2017
Politie eigen woonplaats					17
Politie buiten eigen woonplaats					7
Leerplichtambtenaar					4
Totaal	28	41	37	13	28

Tabel 3-21: HALT-verwijzingen, bron: Waarstaatjegemeente.nl/HALT

4 Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning

In dit hoofdstuk treft u de gegevens over de maatschappelijke betrokkenheid en de maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Woerden. De gegevens over maatschappelijke betrokkenheid zijn (veelal) gebaseerd op de Gemeente Beleidsmonitor, uitgevoerd door Dimensus (2018). In de tabellen uit dit rapport is een indicatorscore berekend, lopend van 0 tot 10. Hoe hoger de score, hoe beter. De cijfers hebben echter geen absolute betekenis, het zijn relatieve cijfers.

De gegevens over de maatschappelijke ondersteuning komen uit de cliëntervaringsonderzoeken en uit de (zorg)registratie van gemeente en zorgaanbieders.

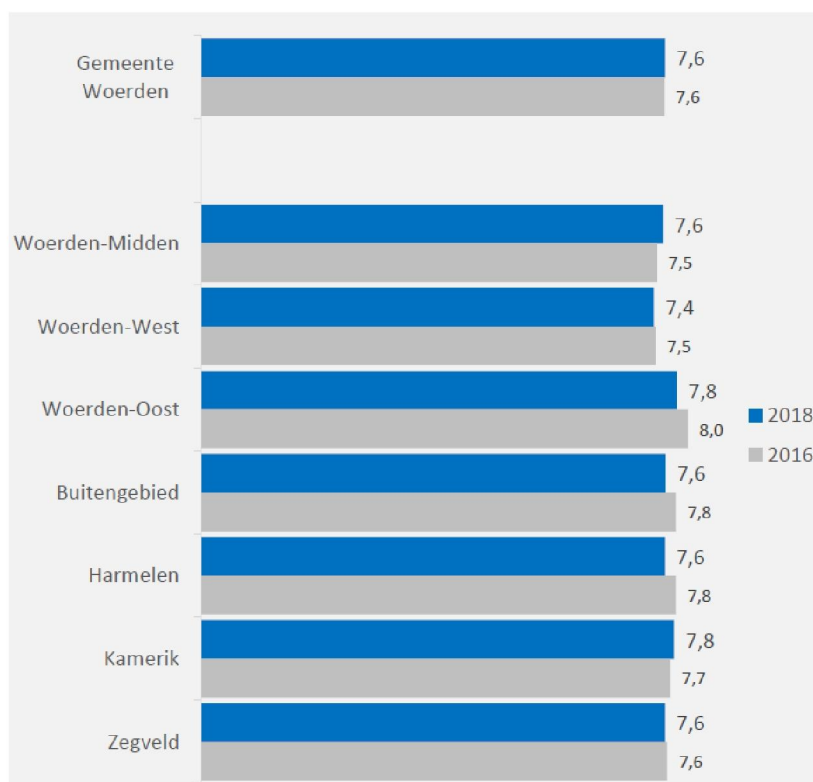
4.1 Maatschappelijke betrokkenheid

De maatschappelijke betrokkenheid wordt tweejaarlijks gemeten onder de inwoners van de gemeente door middel van enquêtes. Het onderzoek omvat zeven deelgebieden:

- zelfredzaamheid,
- participatie,
- mate van eenzaamheid,
- financiële zelfredzaamheid,
- sociale samenhang in de buurt,
- leefbaarheid en
- veiligheid

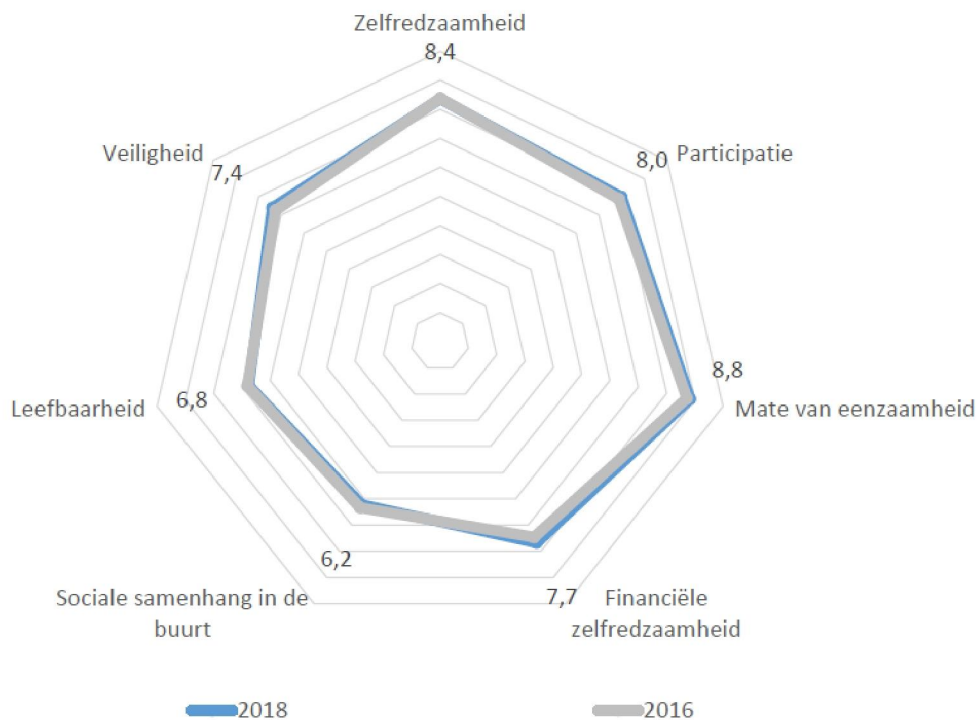
De eerste vier gebieden zijn de persoonlijke indicatoren, de overige zijn wijkgerichte indicatoren. Het gemiddelde van deze indicatoren is de score sociale kracht.

Woerden scoort in 2018 gemiddeld een 7,6 op sociale kracht. Dit is gelijk aan 2016. In onderstaand schema is de sociale kracht per wijk weergegeven.

Figuur 4-1: Sociale kracht, bron U10.buurtmonitor.nl

Per deelgebied zijn nauwelijks veranderingen in de scores tussen 2016 en 2018. Alleen de score op het gebied “sociale samenhang in de buurt” daalt van 6,3 in 2016 naar 6,2 in 2018. Een hogere score is beter. Voor eenzaamheid geldt dat een hogere score een lage mate van eenzaamheid betekent.

Figuur 4-2: Maatschappelijke betrokkenheid in Woerden. Bron: U10.buurtmonitor.nl

Op de volgende pagina's worden de verschillende aspecten van de sociale kracht besproken. Ook wordt er ingezoomd op de score van de wijken en kernen op die aspecten.

4.1.1 Participatie

Participatie heeft betrekking op de mate waarin iemand deelneemt aan de samenleving en het maatschappelijk leven.

Belangrijkste dagelijkse activiteit

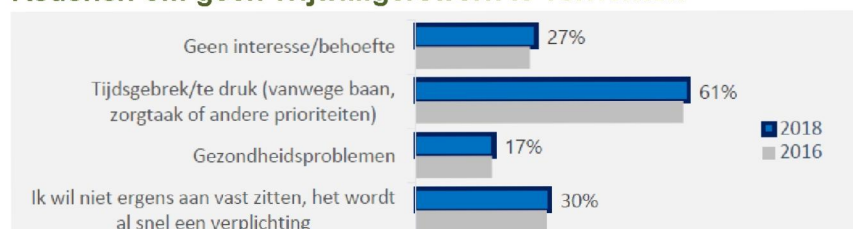
Figuur 4-3: Belangrijkste dagelijkse activiteit, bron: Monitor Sociale Kracht, regio U10, 2017-2018

Vrijwilligerswerk

Type vrijwillige inzet in procenten		
	2016	2018
Mantelzorg	44	42
Vrijwilligerswerk	51	44

Tabel 4-1: Vrijwilligersinzet, bron: Steunpunt Mantelzorg

Redenen om geen vrijwilligerswerk te verrichten

Figuur 4-4: bron: Monitor Sociale Kracht, regio U10, 2017-2018

Mantelzorg

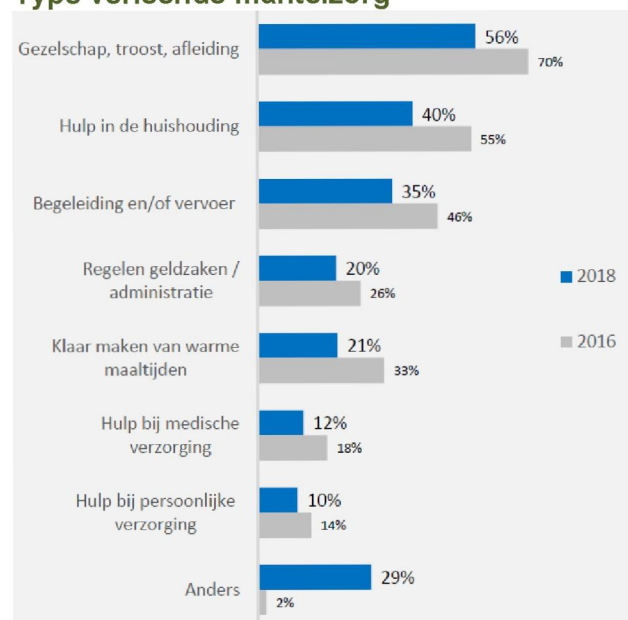
	2015	2016	2017	2018
Geregistreerd	450	803	871	1123
Mantelzorgwaardering	761	803	871	1123

Tabel 4-2: Mantelzorg, bron: Steunpunt Mantelzorg

(Over)belasting mantelzorgers		
	2016	2018
Niet of nauwelijks belast	49%	60%
Enigszins belast	36%	28%
Tamelijk zwaar belast	13%	8%
Zeer zwaar belast	2%	2%
Overbelast		2%

Tabel 4-3: Belasting mantelzorg, bron: Gemeente Beleidsmonitor 2018

Type verleende mantelzorg

Figuur 4-5: Type mantelzorg, bron: Monitor Sociale Kracht, regio U10, 2018

4.2 Maatschappelijke ondersteuning

In deze paragraaf staan de cijfers over zorg en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Allereerst presenteren we de realisatiecijfers van de gemeente, daarna de uitkomsten uit de cliëntvervalsonderzoeken.

4.2.1 Realisatiecijfers

In deze paragraaf treft u het overzicht aan van de verstrekte Wmo voorzieningen in 2016, 2017 en 2018 met daaronder een toelichting op de aantallen inwoners in zorg.

Tussen 2016 en 2018 is een opmerkelijke verschuiving in de van maatwerkvoorzieningen begeleiding, bekostigd met een persoonsgebonden budget (PGB) naar de bekostiging van deze maatwerkvoorzieningen in zorg in natura (Zin). Bovendien neemt het absolute aantal maatwerkvoorzieningen begeleiding toe met ongeveer 18% tussen 2016 en 2018.

De keuze voor bekostiging met een PGB budget neemt over de gehele breedte af. Het totaal aantal maatwerkvoorzieningen neemt in de periode met ongeveer 10% toe.

In vergelijking tot de staat van Woerden 2018 kunnen de aantallen maatwerkvoorzieningen afwijken. In de versie 2018 zijn alle beschikte (dus ook niet betaalde) maatwerkvoorzieningen opgenomen. Dit jaar zijn alleen de beschikte én betaalde voorzieningen opgenomen.

Wmo Maatwerkvoorzieningen en kosten						
	Maatwerkvoorzieningen			Kosten*		
	2016	2017	2018 **	2016	2017	2018 **
Arbeidsmatige dagbesteding (Zin)	6	2	0	19	11	
Begeleiding Groep (Zin)	286	354	399	1.254	1.313	1.324
Begeleiding individueel (Zin)	419	515	594	870	1.082	1.598
Begeleiding (PGB)	324	280	221	946	1.001	1.019
Kortdurend Verblijf (Zin)	3	10	12	1	41	20
Vervoer (Zin)	164	200	203	116	101	91
Niet gecontracteerde zorg (Zin)	11	20	10	45	118	60
Hulp bij het huishouden (Zin)	1.117	1.045	1.049	2.086	2.038	2.183
Huishoudelijke hulp (PGB)	135	96	89	163	136	143
Voorzieningen*** (Zin)	3.120	3.157	3.496	1.373	1.333	1.366
Ongespecificeerd (Zin)	180	206	259	643	622	714
Totaal	5.765	5.885	6.332	7.516	7.796	8.517

Tabel 4-4: Gebruik en kosten Wmo, bron: Administratie gemeente Woerden

* Bedragen x 1.000

** Het boekjaar 2018 is op het moment van opstellen van de staat van Woerden nog niet afgesloten. De kosten in de jaarrekening zullen afwijken van deze bedragen.

*** Dit zijn met name regiopassen (vervoer) en woningaanpassingen. De kosten voor de regiopassen zijn opgenomen in de tabel.

Het totaal aantal inwoners met één of meer Wmo maatwerkvoorzieningen neemt tussen 2016 en 2018 toe met ongeveer 3% en stijgt daarmee minder hard dan het aantal maatwerkvoorzieningen.

	2016	2017	2018
WMO Voorzieningen	1114	1123	1.184
WMO Begeleiding	742	773	784
WMO Huishoudelijke hulp	959	978	939
Totaal	2.815	2.874	2.907

Tabel 4-5: Wmo, aantallen per jaar, bron: Administratie gemeente Woerden

4.2.2. Tevredenheid hulp en ondersteuning uit de Wmo

Net als in de Jeugdwet (Hoofdstuk 3), is in de Wmo een verplichting opgenomen dat gemeenten jaarlijks een cliënt ervaringsonderzoek afnemen. Het onderzoek meet de toegankelijkheid van voorzieningen, de kwaliteit van de geboden hulp en het effect hiervan. Onderstaande tabel dient net als in Hoofdstuk 3 met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd, gezien het ontbreken van ruwe data en omdat het cliëntervaringsonderzoek pas drie jaar geleden is geïntroduceerd. Er zijn nog geen nieuwe gegevens over 2018 bekend.

De tevredenheid met de hulp en ondersteuning uit de Wmo is op alle punten gestegen in 2017 ten opzichte van 2016, tussen de 2% en 10%. Alleen de mate waarin cliënten aangeven dat ze in het gesprek samen met de medewerker naar oplossingen hebben gezocht is gelijk gebleven. Met name de tevredenheid over de toegang tot de hulp is gestegen. De tevredenheid over de kwaliteit van de hulp is het minst gestegen.

Resultaten Cliëntervaringsonderzoek			
	2015	2016	2017
Toegang tot de hulp			
<i>'Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag'</i>	80%	74%	84%
<i>'Ik ben snel geholpen'</i>			
<i>'De medewerker nam mij serieus'</i>	85%	79%	86%
<i>'De medewerker en ik hebben in het gesprek samen naar oplossingen gezocht'</i>	90%	85%	91%
<i>'Ik wist dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke regieondersteuner'</i>	77%	82%	82%
<i>'Ik wist dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke regieondersteuner'</i>	27%	20%	29%
Kwaliteit van de hulp			
<i>'Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed'</i>	84%	84%	88%
<i>'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag'</i>	85%	85%	87%
Effect van de ondersteuning			
<i>'Door de ondersteuning die ik krijg kan ik beter de dingen doen die ik wil'</i>	80%	76%	81%
<i>'Door de ondersteuning die ik krijg kan ik me beter redden'</i>	84%	78%	83%
<i>'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'</i>	77%	73%	79%

Tabel 4-6: Cliëntervaringsonderzoek, bron: CEO

5 Werk en inkomen

Dit hoofdstuk geeft informatie over onder andere het inkomen van de inwoners uit Woerden, mogelijke schuldenproblematiek en gebruik van schuldhulpverlening, het werkloosheidspercentage en het aantal uitkeringen. Hiervoor zijn voornamelijk bronnen als het CBS en Ferm Werk gebruikt.

5.1 Werk

Beroepsbevolking

De beroepsbevolking wordt door het CBS gedefinieerd als alle 15- tot 75-jarigen die werken of werkloos zijn en zich actief aanbieden op de arbeidsmarkt.

x 1000	2014		2016		2018	
	Woerden	Ned	Woerden	Ned	Woerden	Ned
Beroepsbevolking en niet-beroepsbevolking	37	12.665	38	12.678	38	12.936
Beroepsbevolking	27	8.874	28	8.942	28	9.125
Werkzame beroepsbevolking	26	8.214	26	8.403	27	8.774
Werkloze beroepsbevolking	2	660	1	538	1	350

Tabel 5-1: Beroepsbevolking, bron: CBS

De Woerdense beroepsbevolking bestaat uit 28.000 inwoners. Daarvan zijn er ruim 27.000 aan het werk. De Woerdense beroepsbevolking is relatief hoog opgeleid.

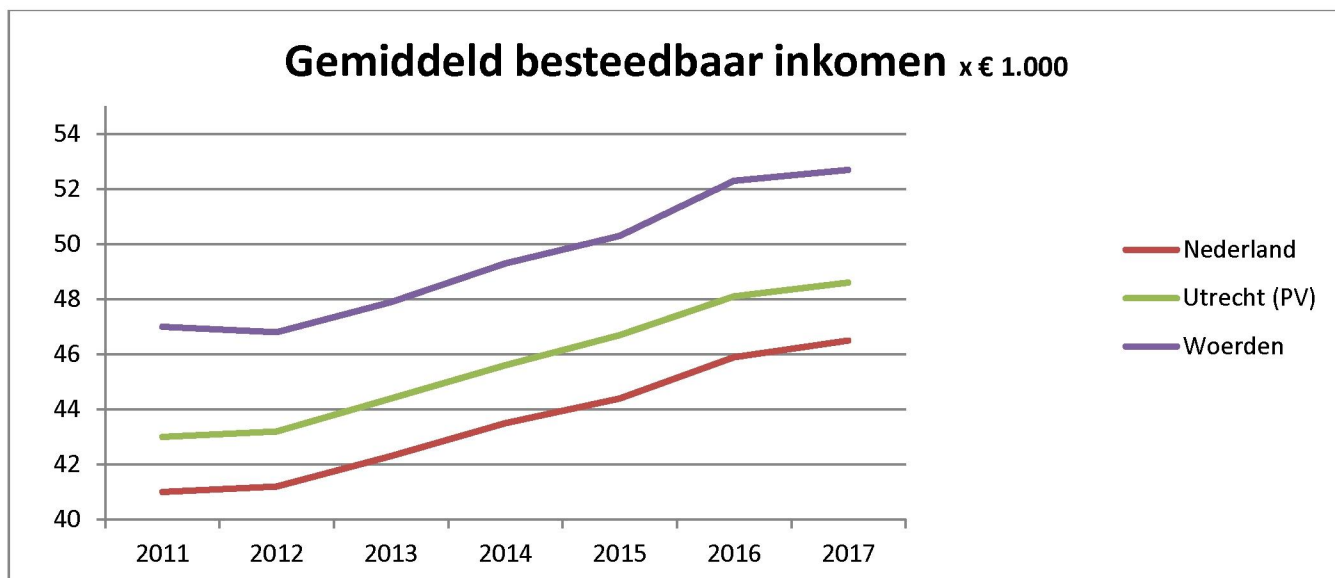
Opleidingsniveau beroepsbevolking				
per 1.000 inwoners 15-74 jaar	Woerden	Utrecht (Pr)	Zuid-Holland	Nederland
Laag	157	118	142	146
Middelbaar	287	257	287	291
Hoog	287	334	247	241

Tabel 5-2: Opleidingsniveau beroepsbevolking, bron: www.waarstaatjegemeente.nl, 1 januari 2018

5.2 Inkomen

Gemiddeld besteedbaar inkomen particuliere huishoudens

Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde besteedbare inkomen van Woerdense huishoudens hoog is in vergelijking met de rest van Nederland en ook hoger dan in de provincie Utrecht. In 2017 bedroeg dit gemiddelde besteedbare inkomen voor Woerden € 52.700,= terwijl het landelijke gemiddelde € 46.500,= was.

Figuur 5-1: Bestedbaar inkomen, bron: CBS, 2018

De hoge inkomens vinden we vooral terug in de zogenaamde buitengebieden en in Woerden-Oost (waartoe Waterrijk behoort). De lagere inkomens in Woerden-Midden en Woerden-West. In die wijken wonen ook de meeste inwoners met een inkomen onder of rond het sociaal minimum.

Ook al is het gemiddeld inkomen in Woerden hoog, er zijn ook inwoners met een laag inkomen. Een laag inkomen is een inkomen tot 100% van het sociaal minimum. Dit is het wettelijk bestaansminimum ofwel het bijstandsniveau. Afhankelijk van de samenstelling van het huishouden zijn verschillende minima vastgesteld. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt in kort- en langdurige lage inkomens. Een kort laag inkomen: 1 tot 4 jaar' en 'Langdurig laag: 4 jaar of langer'. De absolute aantallen huishoudens met een (langdurig) laag inkomen zijn bij het CBS afgerond in honderdtallen. In Woerden zijn volgens het CBS jaarlijks ongeveer 90 huishoudens met een langdurig laag inkomen. Het beeld dat ontstaat is dat in Woerden relatief weinig huishoudens met een laag inkomen zijn. Het aantal huishoudens met een langdurig laag inkomen is vergelijkbaar met het landelijk aantal.

Percentage huishoudens met een laag besteedbaar inkomen		2013	2014	2015	2016	2017
Laag inkomen	Nederland	2,52%	2,33%	2,10%	1,83%	1,89%
	Woerden	1,93%	1,92%	1,44%	1,42%	1,40%
Langdurig laag inkomen	Nederland	nb	0,41%	0,40%	0,38%	0,39%
	Woerden	nb	0,48%	0,48%	0,42%	0,42%

Tabel 5-3: Lage en langdurig lage inkomens, bron: CBS, 2017

Het hebben van een laag inkomen wordt vaak veroorzaakt doordat een situatie van uitkeringsafhankelijkheid ontstaat. Bovenstaande tabel laat zien dat die situatie in veel gevallen tijdelijk is: ongeveer 1/4 van de huishoudens met een laag inkomen bevindt zich langdurig in die situatie.

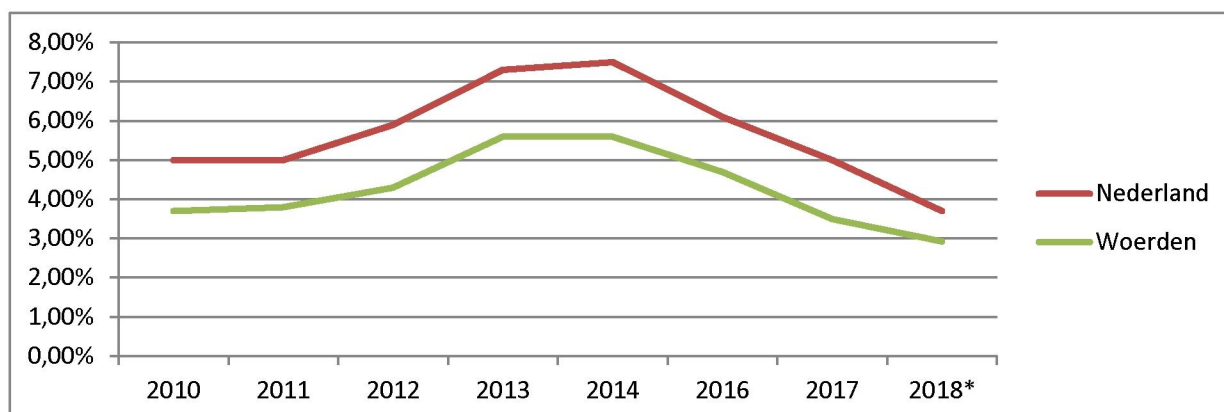
Uitkeringen

De inwoners met de lagere inkomens zijn vaak (niet altijd) zij die een uitkering (AOW, WW, Wajong, Bijstand) ontvangen.

Werkloosheid

De gemeente Woerden heeft ten opzichte van Nederland een laag werkloosheidspercentage:

Figuur 5-2: Werkloosheidscijfers, bron: www.waarstaatjegemeente.nl / CBS

* Cijfer tot en met september 2018

Sinds 2014 daalt het percentage werkloosheidsuitkeringen onder invloed van de economische opleving, en ligt inmiddels onder het niveau van 2010.

Bijstand

Het aantal bijstandsuitkeringen laat in 2017 voor het eerst sinds langere tijd een dalende lijn zien. Net als bij de werkloosheidsuitkeringen, is ook het percentage huishoudens dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering in Woerden laag: 2,8% van het totaal aantal huishoudens. Het landelijke percentage is 5,7%.

Bijstandsuitkeringen			
	Instroom	Uitstroom	Eindstand
2013	179	216	488
2014	187	210	511
2015	200	196	507
2016	168	272	611
2017	216	205	600
2018	210	200	610

Tabel 5-4: Bijstandsuitkeringen, bron: Ferm Werk, 2018

Het aantal bijstandsuitkeringen steeg van 2013 tot en met 2016, vanaf 2016 stabiliseert het aantal. Er is een grote mobiliteit: in 2018 was er een in- en een uitstroom van ongeveer 30% van het totale bestand.

Met name alleenstaanden maken van een uitkering levensonderhoud (bijstand), ongeveer twee derde van de ontvangers is alleenstaand. Deze groep neemt de laatste jaren verhoudingsgewijs af, terwijl de groep gehuwden/samenwonenden in deze periode juist toeneemt.

Aantal huishoudens met uitkering levensonderhoud (bijstand)			
	2016	2017	2018
Alleenstaande	404	390	359
Alleenstaande ouder	98	92	93
Anders/onbekend	1	1	8
Gehuwd/samenwonend	112	117	126
Totaal	615	600	589

Tabel 5-5: Huishoudens met levensonderhoud, bron: kwartaalrapportages Ferm Werk, 2018

Aantal huishoudens met uitkering levensonderhoud (bijstand)			
	2016	2017	2018
18-26 jaar	80	70	70
27-45 jaar	241	242	224
46-55 jaar	146	147	145
56-jaar AOW	149	141	147
Totaal	616	600	586

Tabel 5-6: Huishoudens met levensonderhoud, bron: kwartaalrapportages Ferm Werk, 2018

In de leeftijden tot 45 jaar daalt het aantal ontvangers van een bijstandsuitkering tussen 2016 en 2018. In de leeftijdsgroepen 45 jaar en ouder blijven de aantallen min of meer gelijk.

Ferm Werk hanteert vier categorieën om aan te geven hoe groot de afstand is die inwoners hebben tot de arbeidsmarkt. Mensen die zijn ingedeeld in:

Categorie 1 zijn direct bemiddelbaar (binnen 0 en 6 maanden plaatsbaar op reguliere vacature);

Categorie 2: korte afstand tot de arbeidsmarkt, d.w.z. een persoon is redelijkerwijs binnen 1 tot 2 jaar geschikt voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt;

Categorie 3: grote afstand tot de arbeidsmarkt, d.w.z. een persoon is redelijkerwijs niet binnen 1 tot 2 jaar geschikt voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt;

Categorie 4: niet (meer) bemiddelbaar.

Bij de indeling in categorieën spelen veel factoren een rol waaronder duur van de werkloosheid, opleidingsniveau, beheersing van de Nederlandse taal en motivatie.

Aantal inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt				
	Dec. 2016	Maart 2017	Dec. 2017	Juni 2018
Categorie 1	20	21	19	10
Categorie 2	197	226	228	246
Categorie 3	302	288	303	297
Categorie 4	68	83	106	111
Totaal	587	618	656	664

Tabel 5-7: Afstand tot de arbeidsmarkt, bron: kwartaalrapportages Ferm Werk, 2018

De tabel geeft aan dat slechts 3% van het bestand direct bemiddelbaar is naar betaald werk. Ruim 60% van het bestand bestaat uit inwoners die redelijkerwijs niet binnen 1 tot 2 jaar geschikt zijn voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt. Dit zijn de inwoners die in zeer veel gevallen meerjarig een laag inkomen hebben.

Jaarlijks stroomt 30% van alle uitkeringsontvangers uit de uitkering. Een deel daarvan is tgv. overlijden, verhuizing, bereiken AOW-gerechtigde leeftijd, een ander deel stroomt uit naar werk. Het streefcijfer daarvoor is 20%.

In- en uitstroom bijstand naar leeftijd, 2018		
	In	Uit
18-26 jaar	58	48
27-45 jaar	92	97
46-55 jaar	45	41
56 jaar tot AOW-leeftijd	30	32
Totaal	225	218

Tabel 5-8: In- en uitstroom bijstand 2018 naar leeftijd, bron: kwartaalrapportages Ferm Werk, 2018

Aantal lopende werk- en participatietrajecten (inwoners met uitkering)				
	Maart 2018	Juni 2018	Sept. 2018	Dec. 2018
Werktrajecten	250	239	233	219
Participatietrajecten	135	138	145	149

Tabel 5-9: Aantal lopende werk- en participatietrajecten, bron: kwartaalrapportage Ferm Werk

Garantiebanen, aantal inwoners				
	Maart 2018	Juni 2018	Sept. 2018	Dec. 2018
Geplaatst in garantiebaan	15	12	17	21
In traject naar garantiebaan	13	18	13	20

Tabel 5-10: Aantal inwoners met traject garantiebaan, bron: kwartaalrapportage Ferm Werk

Voor garantiebanen geldt: 1 Fte = 25,5 uur. Gemiddeld zijn over het hele jaar 25,97 Fte gerealiseerd.

Dossiers vroegtijdige schoolverlaters naar resultaat, jongeren 18-23 jaar	
Geen werk/geen inkomsten	57
Werk, minder dan 300 euro	35
Bijstand	19
Wajong	35
Totaal	146

Tabel 5-11: Aantal vroegtijdige schoolverlaters, bron: SUWI

5.3 Armoede en schuldhulpverlening

Armoede

De problematiek in huishoudens met armoede laat zich illustreren door de volgende tabel. In het kader van de evaluatie van het minima- en armoedebeleid van de gemeente heeft het Nibud onderzoek gedaan naar de inkomenssituatie en de uitgaven van verschillende huishoudens. Daarbij heeft het Nibud rekening gehouden met alle (landelijke) toeslagen en regelingen waarvan deze huishoudens gebruik kunnen maken. Bij de landelijke regelingen kan worden gedacht aan huurtoeslag en bijvoorbeeld kinderbijslag. Bij regelingen die de gemeente uitvoert aan:

- bijzondere bijstand
- declaratieregeling
- deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering
- de bijdrage premie ziektekostenverzekering, etc.

Bij de uitgaven van de huishoudens is onderscheid gemaakt tussen basisuitgaven (vaste lasten, reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven) en een restpakket waarin kosten zijn opgenomen van sociale participatie.

Inkomen in % sociaal minimum	100%	110%	120%	130%
Alleenstaande				
Totaal inkomsten	1.250	1.346	1.423	1.483
Beschikbaar na basispakket	56	112	160	211
Beschikbaar na restpakket	43-	52-	15-	31
Alleenstaande 2 kinderen 14 & 16 jaar				
Totaal inkomsten	1.976	2.072	2.166	2.191
Beschikbaar na basispakket	63	159	171	169
Beschikbaar na restpakket	160-	129-	149-	168-
Paar zonder kinderen				
Totaal inkomsten	1.732	1.865	1.911	1.949
Beschikbaar na basispakket	45	124	126	156
Beschikbaar na restpakket	95-	81-	100-	81-
Paar 2 kinderen 14 & 16 jaar				
Totaal inkomsten	2.204	2.335	2.364	2.387
Beschikbaar na basispakket	90-	7	25-	31-
Beschikbaar na restpakket	354-	322-	396-	425-

Tabel 5-12: Inkomen tov. Sociaal minimum, bron: Minima effectrapportage gemeente Woerden 2015

Uit de tabel blijkt dat met name (alleenstaande) ouders met oudere kinderen problemen hebben. En dat geldt eigenlijk voor alle vermelde inkomensniveaus. Deze huishoudens beschikken niet over de middelen om sociaal te participeren. Denk daarbij aan lidmaatschap van sportverenigingen en bibliotheek en uitjes.

Analyse van de oorzaken wijst overigens uit dat deze vooral liggen in de landelijke regelingen. Deze regelingen werken voor bepaalde huishoudens ongunstiger uit dan voor andere. De gemeentelijke regelingen hebben minder invloed. Dit impliceert ook dat gemeentelijk beleid weinig invloed kan uitoefenen.

Het gemeentelijk beleid laat zich aflezen aan de aanvragen en uitgaven inkomensondersteuning. In onderstaande tabel is het aantal aanvragen opgenomen. Het aantal aanvragen bijzondere bijstand is toegenomen evenals het aantal aanvragen individuele inkomens-toeslag en declaratieregeling. Het aantal aanvragen collectieve ziektekostenverzekering is afgenomen.

Aantal aanvragen inkomensondersteuning	2016	2017	2018
Bijzondere bijstand	607	485	545
Individuele inkomens-toeslag	406	418	501
Individuele studietoeslag	17	15	15
Collectieve ziektekostenverzekering	183	137	80
Declaratieregeling (incl. vervolgaanvragen)	311	344	371
Tegemoetkoming meerkosten zorg	n.b.	n.b.	312
Totaal	3.540	3.416	3.842

Tabel 5-13: Aantal aanvragen inkomensondersteuning, bron: Kwartaalrapportages Ferm Werk

Onderstaande tabel laat zien dat hoewel het aantal aanvragen is toegenomen, de uitgaven in zijn totaliteit is licht afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door minder uitgaven in het kader van de bijzondere bijstand. De uitgaven individuele inkomens-toeslag daarentegen zijn toegenomen en opzichte van 2017.

Uitgaven inkomensondersteuning			
	2016	2017	2018
Bijzondere bijstand	637.696	621.471	591.916
Individuele inkomens toeslag	135.819	168.636	183.346
Individuele studietoelage	4.120	8.115	6.799
Bijdrage ziektekostenverzekering	107.428	132.155	134.181
Declaratieregeling	386.940	447.513	447.797
Tegemoetkoming meerkosten zorg	n.b.	78.780	75.920
Totaal	1.300.443	1.457.750	1.440.589

Tabel 5-14: Uitgaven inkomensondersteuning, bron: Kwartaalrapportages Ferm Werk

Voedselbank (subsidieaanvraag)		
31-12-2014	87 huishoudens	239 personen
31-12-2015	79 huishoudens	261 personen
31-12-2016	99 huishoudens	294 personen
31-12-2017	80 huishoudens	258 personen
31-12-2018	119 huishoudens	nmb

Tabel 5-15: Subsidieaanvraag Voedselbank, bron: Jaarverslagen Voedselbank Woerden

Schuldhelpverlening

Inwoners met (dreigende) problematische schulden komen in aanmerking voor schuldhelpverlening van de gemeente. Als dit niet afdoende is, of de schulden dermate problematisch zijn dat er geen oplossingen voor gevonden kunnen worden, kunnen mensen de wettelijke schuldregeling in. Hiervan zijn geen cijfers beschikbaar.

Schuldhelpverlening	2015	2016	2017	2018
Lopende trajecten per 31-12	209	172	199	208
Gemiddelde totale schuld	€ 16.402,09	€ 18.474,50	€ 23.999,46	€ 25.273,10
Gemiddeld aantal schuldeisers	10	11	10	11
Gemiddelde leeftijd o.b.v. instroom	42	43		
< 25			6	13
26 – 50			61	57
> 50			22	28

Tabel 5-16: Schuldhelpverlening, bron: Bureau schuldhelpverlening gemeente Woerden

Personen in schuldhelpverlening	2018
Ongehuwd	40
Gehuwd:	13
Gescheiden	16
Samenwonend	6

Tabel 5-17: Aantal personen in de schuldhelpverlening, bron: Bureau schuldhelpverlening gemeente Woerden

Schuldhelpverleningstrajecten worden beschouwd als succesvol afgerond, indien de inwoner daar zelf om verzoekt, indien hij schuldenvrij/zelfredzaam is, of opgenomen in een WSNP-traject. Niet-succesvolle trajecten eindigen bijvoorbeeld doordat de inwoner zich niet aan de afspraken houdt of de schulden niet regelbaar blijken. Uit bureau schuldhelpverlening gemeente Woerden blijkt dat in 2018 is 64 % van de afgesloten trajecten succesvol geëindigd.

6 Wonen met zorg

Uitgangspunt is dat mensen zelfstandig wonen in een eigen (huur- of koop)woning. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en moeten de ondersteuning bieden die hiervoor nodig is. Het gaat dan niet alleen om ondersteuning op het gebied van zorg en welzijn, in de buurt of thuis. Het gaat dan ook om een passende woning/woonvorm. In een inclusieve samenleving moet iedereen naar zijn/haar behoefte kunnen wonen met de daarbij noodzakelijke of gewenste ondersteuning. De woning wordt waar nodig aangepast als (lichamelijke) beperkingen daarom vragen. Dit kan onder bepaalde omstandigheden mede vanuit de WMO bekostigd worden.

Als zelfstandig wonen tgv. lichamelijke en/of psychische beperkingen (tijdelijk) niet meer mogelijk is, zijn er vormen van beschut en intramuraal wonen beschikbaar. Hierin onderscheiden we vormen voor verschillende doelgroepen, zoals onderstaande tabel laat zien.

Woonvoorziening/doelgroep	Capaciteit	Behoeft	Toelichting
Voorzieningen voor ouderen, (psychogeriatric en somatiek)	412	260	Zie tabel in § 6.1
Voorzieningen voor (licht) verstandelijk gehandicapten	177	Zorgpartijen in Woerden geven aan dat er geen grote wachtlijsten zijn voor intramuraal wonen.	Zie tabel in § 6.2
Voorzieningen voor mensen met een psychische aandoening	108	Er zijn weinig tot geen wachtlijsten voor intramurale zorgplaatsen bij de GGZ-instellingen.	Zie tabel in § 6.3
Daklozen	2		Slechts beschikbaar in nood voor max. 2 nachten
Maatschappelijke opvang, tussenvoorzieningen	44	6 tot 12 zelfstandige wooneenheden extra Ca. 20 kamers extra	Zie tabel in § 6.4 Dit betreft tijdelijke voorzieningen gericht op behandeling/begeleiding, waarna betrokkenen weer 'normaal' kan gaan wonen

Tabel 6-1: Woonvoorzieningen per doelgroep, bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

Het is lastig om de behoefte aan (intramurale) voorzieningen te bepalen. De beleidsmatige insteek is t.a.v. alle vormen steeds meer om een zo licht mogelijke vorm van hulpverlening/huisvesting te kiezen. Ouderen worden geacht – en willen veelal ook – zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Opvang voor mensen met psychische, lichamelijke of andere beperkingen vindt in toenemende mate ambulante plaats. Dat betekent dat de behoefte raming plaatsvindt in een zeer dynamische omgeving. Momenteel is de inschatting, mede op basis van wachtlijstinformatie, dat de capaciteit van de voorzieningen voldoende is.

6.1 Woonvoorzieningen voor ouderen

Bij de woonvoorzieningen voor ouderen gaat de aandacht met name uit naar psychogeriatric en somatiek. Psychogeriatric richt zich op de zorg voor en behandeling van geestelijke beperkingen van ouderen. Somatische zorg is de zorg voor en de behandeling bij een chronische lichamelijke aandoening, zoals de ziekte van Parkinson, een chronische longziekte (COPD) of een beroerte (CVA).

Onderstaande tabel laat het huidige aanbod van deze vormen van ouderenzorg in Woerden zien:

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intra mu raal?	Wachttijst/ opmerkingen
De Rijnhoven: Vijverhof	Spruit en Bosch, Harmelen	Ouderen met dementie en psychiatrische klachten en lichamelijke problemen.	20 groepswoningen voor 6 personen en 24 individuele appartementen. Allemaal verzorging	Ja	Psychogeriatric: 5 maanden Somatiek: 1 maand Ouderenpsychiatric : 2 maanden
Zorggroep Sint Maarten / Gaza	Dorpstraat, Harmelen	Grootschalig Ouderen verzorging	21 plekken voor verzorging en 16 plekken voor verpleging.	Ja	Nooit lange wachttijsten. Op het moment 5 voor verzorging en 5 voor verpleging,
Reinaerde / nieuw Batenstein	Burgerhof, Harmelen	Wooncentrum LG3-7. 30-80 jaar	27 plekken individuele appartementen met gezamenlijke ruimte	Ja	Weinig tot geen uitstroom, 4 mensen op de wachttijst
Careyn Zuwe zorgcentrum / Weddestijn	Utrechtse straat, Woerden	Ouderen verpleging, dementie en revalidatiezorg.	128 individuele kamers met gezamenlijke ruimte	Ja	Psychogeriatric: 11 (6 tot 12 maanden) Somatiek: 6 Revalidatie: 0
Careyn het Waterschap huis	Knotwilgenlaan 2-4, Kamerik	Verpleging en verzorging voor dementie	4 groepswoningen met max. 7 personen	Ja	Een iemand op de wachttijst.
Vierstroom/ 't Oudeland (verwachte oplevering 2018)	Park Oudeland, Woerden	Grootschalig ouderen verzorging	48 verpleeghuisplekken	Ja	Ook 32 zelfstandige sociale huurwoningen.
Subtotaal			412		
Nieuwe initiatieven					
Gaza		Ouderen	Nog niet bekend	ntb	
Totaal					
Tekort (-)/ overschot (+)			Er is geen tekort of overschot gemeld		

Tabel 6-2: Woonvoorzieningen voor ouderen, bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

6.2 Woonvoorzieningen voor (Licht)verstandelijk gehandicapten

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Opmerkingen
Thomashuis	Hoofdweg, Zegveld	Kleinschalig lichte en verstandelijke beperking	1 woning met max. 8 mensen	Ja, zorgondernemer woont intern	PGB
Abrona het Kasteel	Kasteel, Woerden	Licht en verstandelijke beperking	18 zelfstandig appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	Tussen de 20-50 jaar
Abrona Brediushof	Kievitstraat, Woerden	Licht en matig verstandelijke beperking	28 zelfstandig appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	Tussen de 30-40 jaar
Amerpoort/Ibizakade	Ibizakade, Woerden	Verstandelijke beperking	5 zelfstandig appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	
Amerpoort/Berlengakade	Berlengakade, Woerden	Licht en matig verstandelijke beperking	11 zelfstandige appartementen	Ja, 24 uur per dag begeleiding, 's nachts slaapdienst	Volwassenen
Reinaerde/Singelhof	Singelhof, Woerden	Licht en matig verstandelijke beperking	36 zelfstandige appartementen	Ja, 24 uren begeleiding, 's nachts een slaapdienst	Volwassenen
Philadelphia/Wederikveld	Wederikveld, Woerden	Verstandelijke beperking	2 zelfstandige appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	Wordt opgezegd in 2018
Philadelphia/Bredeschool	Jan Steenstraat, Woerden	Verstandelijke beperking	13 zelfstandig en onzelfstandig	Ja, 24 uur begeleiding	Herbestemming plannen voor LVG
Timon/Valeriaanveld 55-61	Valeriaanveld, Woerden	Jongeren 15-18 jaar, (L)VG, gedragsproblemen	2 groepen met max. 6 kamers, 1 zelfstandig appartement	Ja, 24 uur begeleiding	Per 1 juli 2018
Stichting de Heem, Leger des Heils	Veldwijk, Woerden	VG6 & 7, 'moeilijk plaatsbaar', beschermd wonen	22 chalets	Ja, 24 uren begeleiding en behandeling	
Subtotaal			156		
Philadelphial Bredeschool en Valeriaanveld gaan samen naar nieuwe locatie		Verstandelijke beperking	8 extra plekken (32 in totaal)	Ja, 24 uren begeleiding	Start begin 2018
Philadelphia / Valeriaanveld		Licht verstandelijke beperking	13 zelfstandige appartementen	Ambulante begeleiding vanuit de Wmo	Op dit moment nog niet zeker.
Totaal			177		
Behoefte					
Tekort (-)/overschot (+)			Er is geen tekort of overschot gemeld		

Tabel 6-3: Woonvoorzieningen voor (licht) verstandelijk gehandicapten, bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

6.3 Woonvoorzieningen geestelijke gezondheidszorg

Onderstaande tabel toont het huidige aanbod woonvoorzieningen in de geestelijke gezondheidszorg.

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Opmerkingen
Kwintes	Mauve-straat/ Hobbemastraat	Minder intensieve zorgvraag	1/2 persoons HAT eenheden op loopafstand van de locatie op de Hobbemaportiek. Totaal 53 cliënten.	24 uurs zorg, slaapwacht 's nachts en in het weekend op afstand.	
Kwintes	Rembrandt-laan/ Ridderstraat	Autisme	6 individuele appartementen	24 uurs zorg, slaapwacht 's nachts en in het weekend op afstand.	
Kwintes	Hobbemaportiek	Intensieve complexe problematiek	Groepswonen. 6 eengezinswoningen met 13 cliënten en 4 appartementen met 8 cliënten.	24 uur zorg, slaapwacht aanwezig	Justitiële plekken.
Kwintes	Lekoord	Autisme, trainingshuis om vaardigheden aan te leren	4 eengezinswoningen. Woonhuis wordt gedeeld met 3 personen	24 uurs zorg, wakende wacht 's nachts en op afstand. Telefonisch bereikbaar	Doorstromen 1 à 2 jaar. Van 7 tot 22 uur is er begeleiding aanwezig.
Kwintes	Ijsseloord	Autisme, trainingshuis om vaardigheden aan te leren	4 eengezinswoningen. Woonhuis wordt gedeeld met 3 personen	24 uurs zorg, wakende wacht 's nachts op afstand	Doorstromen 1 à 2 jaar. Van 7 tot 22 uur is er begeleiding aanwezig.
Kwintes	Terschellingkade	Autisme en reguliere	2-4 persoons huishoudens en 1 HAT	24 uurs zorg, slaapwacht 's nachts op afstand. Telefonisch bereikbaar.	
Subtotaal			108 plekken		
Nieuwe initiatieven	geen				
Totaal					
Behoefte			Geen wachtlijsten voor intramuraal		
Tekort (-)/overschot (+)			+/-		

Tabel 6-4: Woonvoorzieningen geestelijke gezondheidszorg, bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

6.4 Maatschappelijke opvang tussenvoorzieningen

Gemeenten hebben de verplichting om maatwerkvoorzieningen te bieden aan inwoners die zich niet op eigen kracht kunnen handhaven in de samenleving. Zij kunnen opvang of “beschermd wonen” nodig hebben door psychische of psychosociale problemen of doordat zij hun thuissituatie hebben verlaten. Dit kan een verband hebben met hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld.

Onderstaande tabel biedt inzicht in het aanbod van tussenvoorzieningen voor maatschappelijke opvang in Woerden.

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Zelfstandige woonunits	Kamers	Opmerkingen
Stichting de Meerpaal, Leger des Heils	Pitstop, Leidschestraatweg	Divers: dakloos door omstandigheden.	-	3 (kamers) 1 ('tiny house', noodopvang)	Doelgroep divers, mix van diverse doelgroepen niet altijd mogelijk/gewenst
Stichting de Meerpaal, Leger des Heils	Kamertrainingscentrum (KTC) de Meerpaal	Gemixt Jongeren	-	4	
Stichting de Meerpaal, Leger des Heils	Zolderkamers inloophuis de Hoge Woerd 3a	Volwassenen	-	2 bedden	Noodopvang, maximaal 2 dagen, evt. met uitloop
Kwintes, Fasehuis	Vogelwikkeveld	Zeer gemixt: jongeren (licht tot zwaar), GGZ (licht tot zwaar), intensieve complexe dubbel problematiek Uit crisis, uit opnamekliniek, dakloos enz.	-	27	Drie fasen waarin vaardigheden worden aangeleerd om vervolgens door te stromen naar een passende vervolgplek. Streef is binnen 1 jaar. Realiteit is dat mensen er soms jaren wonen. Mix van doelgroepen gaat niet altijd goed.
Leger des Heils	Pitstop	Alleenstaand, volwassen	-	4	Doelgroep divers, mix van diverse doelgroepen niet altijd mogelijk/gewenst
Leger des Heils	Vrouwenhuis Pitstop	Vrouwen, evt. met kind(eren)	-	3	
Totaal			-	44	
Behoefte			(6tot) 12 extra	(18 tot) 24 extra	20 opvangplekken voor jongeren, 4 tot 8 voor alleenstaande volwassenen, 2 tot 4 voor tienermoeders, 4 tot 8 voor ouder(s) met kind(eren)

Tabel 6-5: Maatschappelijke opvang tussenvoorzieningen, bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

6.5 Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De Wmo 2015 geeft gemeenten opdracht om beschermd wonen en maatschappelijke opvang aan te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Met beschermd wonen wordt bedoeld: "Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende begeleiding die niet afhankelijk is van 'op genezing gerichte zorg', bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving". 24-uursopvang en beschermd wonen zijn bedoeld voor twee groepen mensen:

- Mensen die niet zelfstandig kunnen wonen door psychiatrische problemen en/of verslaving;
- Dakloze mensen met psychosociale problemen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor beschermd wonen gericht op participatie. De gemeente Utrecht organiseert als centrumgemeente beschermd wonen en 24-uursopvang voor inwoners van 16 gemeenten in de provincie Utrecht, waaronder Woerden. De zogenaamde 'Regionale Toegang' besluit of iemand in aanmerking komt voor beschermd wonen of 24-uursopvang. Inwoners uit Woerden kunnen zelf contact opnemen met de regionale toegang of via WoerdenWijzer.

Instroom Maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2015	
Woerden	21

Tabel 6-6: Instroom beschermd wonen en maatschappelijke opvang, bron: Monitor Opvang & Beschermd Wonen 2015, gemeente Utrecht

In 2015 stroomden in Woerden 21 mensen nieuw in bij de maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW). Dat betekent dat deze mensen niet eerder een indicatie kregen voor MO of BW via de Regionale Toegang (RT), het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) of de Brede Centrale Toegang (BCT). Uit de regionale cijfers blijkt dat 32% van de nieuwe instromers jongvolwassen is en 70% is man. Inwoners die zich voor het eerst meldden voor maatschappelijke opvang of beschermd wonen hebben problematiek op meerdere leefgebieden tegelijkertijd.

Behoeftte aan maatschappelijke opvang (peildatum 1 januari 2018)

Doelgroep	Tekort	Randvoorwaarden	Nieuw aanbod
Alleenstaanden	4 tot 8 plekken		Thuishaven (ook voor andere doelgroepen)
Jongeren	20 plekken	Uitstroom bepaalt mede hoeveel plekken er vrijkomen en hoeveel extra plekken er dan nog nodig zijn. Groot tekort aan woonruimte voor uitstroom.	Thuishaven (ook voor andere doelgroepen)
Ouder(s) met kind(eren)	4 tot 8 plekken	Niet met elke andere doelgroep te mixen	Thuishaven als het 1 ouder met 1 kind is
(Tiener) moeders	2 tot 4 plekken	Niet met elke andere doelgroep te mixen	Thuishaven (ook voor andere doelgroepen)
Crisisbedden	ntb	Diversiteit, van GGZ/verslaafd tot (L)VG, Niet iedereen te mixen	Twee bedden Leger des Heils, Achterstraat

Tabel 6-7: Behoeftte aan maatschappelijke opvang, bron: Wonen met zorg, analyse etc., januari 2018

Zoals eerder aangegeven is de maatschappelijke opvang in beginsel tijdelijk (1-2 jaar, soms korter). Na voltooiing van de behandeling/begeleiding kan de betrokkene in principe weer zelfstandig verder in een normale woning.

De behoefte aan opvang plekken wordt daardoor niet alleen bepaald door de behoefte (instroom) maar tevens door de mogelijkheden van uitstroom. Onderstaande tabel geeft indicatief de omvang van die behoefte aan.

Behoeftte aan doorstroomplekken

Doelgroep	Woningen / studio's / kamers voor uitstroom	Opmerkingen
Alleenstaanden	10 woningen/studio's	Zelfstandige woningen/studio's. Bij een aantal mensen is het gewenst dat de woning groot genoeg is zodat kinderen kunnen komen logeren (chtscheiding met kinderen)
Jongeren	20 studio's/kamers	Uitstroom bepaalt mede hoeveel plekken er vrijkomen en hoeveel extra plekken er dan nog nodig zijn.
Mensen met een psychische aandoening	20 woningen / kleinschalige woonvormen	Kleinschalige woonvorm: maximaal 6 (kleinere) woningen/wooneenheden, eventueel met gemeenschappelijke woonkamer/keuken
(Tiener) moeders met kind	2 tot 4 woningen	Woning met ruimte voor een kind
Ouder(s) met kind(eren)	4 tot 8 woningen	Woninggrootte afhankelijk van het aantal kinderen
Ex-gedetineerden	4 woningen/studio's	Zelfstandige woning van belang voor rehabilitatie

Tabel 6-8: Behoeftte aan doorstroom, bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

De doorstroming naar deze bijzondere doelgroepen via directe bemiddeling bedroeg 8 woningen in 2017, dat is ongeveer 3% van het totaal aantal sociale huurwoningen dat in dat jaar beschikbaar kwam.

In 2018 is de afspraak met GroenWest gemaakt dat jaarlijks 20-30 woningen voor deze doelgroepen beschikbaar worden gesteld. Daarbij wordt gemonitord dat niet meer dan 30% van de woningtoewijzingen buiten het reguliere toewijzingssysteem om wordt toegewezen via directe bemiddeling en urgentie.